

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV

Vasaris – February 2, 1989

Nr.5

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŽEBRIŪNO CREDO

Kuriuo keliu turi eiti Lietuva?*Vytautas Meškauskas*

THE NEW YORK TIMES sekmadienį, sausio 22 d., pradėjo trijų straipsnių seriją apie komunizmo stovį, šiandien į jį tikinčiųjų žodžiais. Dvidešimt šeši laikraščio korespondentai kalbėjosi tuo reikalu su 50 komunistų iš 23 komunistų ir ne komunistų valdomų kraštų. Jų tarpe ir su Arūnu Žebriūnu, 58 m. filmų kūrėju, kuris yra jų unijos Lietuvoje pirmininkas ir vienas iš Sąjūdžio už persitvarkymą vadų. Jo pasisakymas buvo keliose vietose nutrauktas, tačiau kas liko yra greičiausiai ne tik jo paties, bet ir Sąjūdžio credo.

Kai tapau filmų režisierium, aš nebuvo partijos nariu. Mano filmai buvo nepolitiniai, bet jaučiau, kad sprendimai studijoje buvo daromi be mano žinios. Jaučiau, kad manimi nepasitikiama. Partijos pareigūnai studijoje žinojo, kad mano tėvas buvo buržuazinės Lietuvos karininkas, ištremtas į Sibirą 1944 metais. Jis buvo reabilituotas 1954 m., bet tas mano šeimyninis pagrindas buvo neužmirštas ir sprendimai apie mano karjerą buvo daromi manęs neatsiklausus.

Man nebuvo leista gaminti filmų. Todėl aš nutariau ištotti į partiją, iš dalies norėdamas pasipriešinti tai diskriminacijai...

Aš tikiu į (Markso ir Lenino) idealus net dabar. Aš manau tikrus idealus – kaip socialinis teisingumas ir žmonių lygybė, – bet ne į tuos beprasmiškus šūkius, kurie juos pakeitė.

... Tie idealai buvo 100% išduoti. Jei mes juos norėtumėm iš naujo atrasti, iš tikro pagal juos gyventi ir dirbti, mes turime pradėti nuo pat pradžios, mes turime rasti kitą socializmo formą. Mes negalime grįžti prie Lenino įsteigtų formų. Jos nepritaikytinos ir nepraktiškos. Mes turime rasti savo pačių formas... Kažkas naujo ir nežinomo tūno ateityje, bet turime turėti drąsos to ieškoti...

Kai stojau į partiją aš radau tik kelius žmones, kurie tikėjo į partijos idealus. Kai išdaviau savo nuostabą ir nusivylimą, man buvo pa-

sakyta, kad esu romantikas...

Pabuvus Europoje ir palyginus pragyvenimo lygius... buvo visai aišku, kad mes atsilikę. Grįžęs ir įvertinęs mūsų pastangas, pasijutau bejėgis. Skirtumas buvo toks didelis... Mes turime griebtis nepaprastų pastangų, kad bent kiek susilyginus... Problemos šaknys slepiasi pirmuose sovietų režimo metuose. Partija iš pat pradžios jautė, kad ji žino geriausiai ir turi visus atsakymus. Taip pradėtas kelias vedė prie visos valdžios sukoncentravimo partijos rankose, į centrinę ekonomijos kontrolę, kultūrą, kurioje individuali iniciatyva buvo užgniaužta. Tai viskas buvo klaida...

Atrodo, kad grįždamas prie specifinės Lietuvos būklės, prie kurios N.Y. TIMES nesustojo, Žebriūnas pasakė:

Aš manau, kad pirmas žingsnis būtų tam tikro lygio ūkinė autonomija. Antras žingsnis būtų politinis suverenitetas. Sąjūdyje yra žmonių, kurie norėtų pirmą pakopą peršokti... Jie reikalauja visiško pasitraukimo iš Sovietų Sąjungos. Man atrodo, kad tai klaidinga taktika. Mes galime nustoti viso to, ką jau esame laimėję.

Už vandenyno skaitant tą Žebriūno – ir turbūt viso Sąjūdžio daugumos – credo reikia atsiminti, kad Žebriūnas iš filmų kūrėjo perėjo į

Korp! Neo-Lithuania profesijų konferencijoje, Olympia vasarvietėje. Prie stalo inžinerijos paskaitininkai. Iš kairės: Vitas Plioplys, Algis Modestas, kalba inž. Eugenijus Bartkus, Vytautas Misiulis.

NEOLITUANŲ ŽIEMOS IŠVYKA

Inž. Vaclovas Mažeika

Šiomet Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba suorganizavo 3-jų dienų žiemos išvyką surištą su rimtu darbu ir malonumais. Išvyka įvyko 1989 m. sausio 13, 14 ir 15 dienomis Olympia Resort, Oconomowoc, Wisconsin. Šis puikus resortas veikia apskritus metus, jame tiek vasarą, tiek žiemą vyksta visoki suvažiavimai, seminarai, konferencijos ir turi įrengimus visoms spor-

politikus, o politika yra galimybių išnaudojimo menas. Daugumai Lietuvos gyventojų, kaip jam pačiam, nebuvo kito kelio valdančios sistemos pagerinimui, kaip tik per ją pačią. Proga tam atėjo

(Nukelta į 4 psl.)

to rūšims: golfas, tenisas, slidinėjimas, plaukimas, sausos ir karštos pirtys, karšti baseinai ir t.t.

Beveik visi išvykos dalyviai suvažlavo sausio 13 d. (penktadienį) vakare, nes šeštadienio rytą 10 val. prasidėjo rimta programa, būtent **profesijų konferencija**. Ši išvyka ir buvo specialiai organizuojama supažindinti jaunimą, pradedančius studijuoti studentus ir bebaigiančius gimnaziją moksleivius, su įvairiomis profesijomis, kurias jie turės pasirinkti toliau studijuodami, taipgi su darbo gavimo galimybėmis. Tam reikalui buvo gerai pasiruošta, buvo pakviesta 15 įvairių specialistų, kurie darė pranešimus paliesdami beveik vi-

sas mokslo sritis. Paskaitininkai atvyko ne tik iš Chicago, bet iš Detroito, Clevelando, Bostono ir New Yorko.

Pirmoji sesija – **inžinerija**, ją nagrinėjo inž. Eugenijus Bartkus, Vitas Plioplys, Algis Modestas ir Vytautas Misiulis.

Eugenijus Bartkus, palietęs šiek tiek ir istorijos, plačiai nušvietė visą inžinerijos mokslą ir įvairias jo sritis: miestų ir industriniai pastatai, tiltai, keliai, uostai, geležinkeliai. Visam tam reikalingi architektai, konstruktoriai, lauko darbų vykdytojai, mechanikai, elektrikai. Inžinerija reikalauja daug matematikos ir kam ji ne prie širdies, tegu geriau nė nepradeda. Buvo nurodytos mokyklos, kurios paruošia gerus inžinierius ir duota atlyginimų skalė. Inžinieriai yra ne tik neblogo atlyginami, bet turi ir pasitenkinimą matydami savo darbo rezultatus.

Vitas Plioplys kalbėjo apie Safety Engineering ir Fire Protection. Šios rūšies inžinierius turi būti gerai susipažinęs su visomis inžineriškoms sistemoms, turi mokėti įvertinti ugnies intensyvumą, sprogimo potencialą. Šios rūšies specialistų yra nedaug, taip pat nedaug ir mokyklų, buvo Illinois Institute of Technology ir Maryland University, IIT jau užsidarė ir liko tik Maryland University.

Algis Modestas paaiškino apie cheminę inžineriją.

(Nukelta į 4 psl.)

Po ilgų metų pertraukos, sausio 15 d. Klaipėdoje prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo buvo paminėta Klaipėdos krašto sukilimo ir prisijungimo prie Lietuvos sukaktis.

SAVAITINĖ POLITIJOS Apšvalga

Lėta pažanga žmonių teisių atstatyme. - Taip pat ir pasitarmuose dėl apsiginklavimo kontrolės. - Derybos tarp valdžios ir 'solidarumo' Lenkijoje.

Sausio 17-19 d.d. Vienoje įvyko baigiamieji konferencijos apie žmonių teises Europoje posėdžiai. Konferencija, su pertraukomis, truko 26 mėnesius. Joje dalyvavo visos Europos valstybės, išskyrus Albaniją, plus JAV ir Kanadą. Atseit visos tos, kurios pasirašė Hesinkio Baigiamąjį Aktą 1975.

Pasiruošimo darbai tam Aktui prasidėjo 1954 m. nors rimčiau pradėta svarstyti Vakarų-Rytų bendravimo galimybes tik 1971 metais. Sovietams rūpėjo kaip nors įteisinti savo įsiveržimą į Rytų bei Centro Europą, susitariti dėl apsiginklavimo kontrolės ir ūkinių ryšių praplėtimo. Mainais už tai Vakarai pareikalavo žmonių teisių užtikrinimo. Pats Aktas nėra tarptautinė sutartis, jo neratifikavo įstatymus leidžiančios institucijos. Jis daugiausiai tėra iškilmingas valstybės galvų pasirašytas intencijų pareiškimas. Išvaduoti Vidurio ir Rytų Europą Vakaruose niekas rimtai negalvojo. Nei viena Vakarų vyriausybė atominiam amžiuje negali tikėtis sulaukti tam savo tautos pritarimo. Ir, jei skaitymasis su savo piliečių nuomone verčia Vakarų vyriausybes atsakyti nuo bet kokių agresingų sumanymų, turėjo ateiti mintis, kad žmonių teisių padidinimas Rytuose ilgainiui taip pat varžys ir jų vyriausybes.

Negalėdami kitaip prieiti prie saugumo ir ūkinio

bendravimo kausimų svarstymo, sovietai (ir jų satelitai) pagaliau nusileido. Sovietijoje greitai atsirado Helsinkio nutarimų įgyvendinimo sekimo grupės, kurios tačiau praktiškai buvo greitai likviduotos.

1977-78 metais beveik šešis mėnesius buvo posėdžiaujama Belgrade, svarstant Helsinkio Akto įgyvendinimo klausimus. 1980-86 metais buvo kalbama kaip padidinti pasitikėjimą ir ką daryti, kad išvengtų karo 'per apsirikimą'. Pagaliau Vienoje buvo konkrečiau apibūdinti žmonių teisės ir kaip tikrinti skaitymąsi su jomis.

Jei Helsinkio Akte buvo numatyta teisė individualiai, ar kartu su kitais, praktikuoti savo religiją, Vienoje tam jau skirta 16 straipsnių, kalbančių ir apie religinių auklėjimą, knygas ir spaudą.

Vienos konferencija taip pat nutarė palengvinti kelionės, šeimų susijungimus ir emigraciją. Jei anksčiau buvo nutarta, kad prašymai išvažiuoti į užsienį turėjo būti apsvarstyti 'kaip galima greičiau', dabar nustatyta, kad prašymas gauti vizą aplankyti užsienyje gimines turi būti patenkintas ar atmetas per vieną mėnesį, o ligos atveju net per tris darbo dienas. Jei neleidžiama, raštu turi būti paaiškinta kodėl.

Pirmą kartą pripažintos ir mažumų teisės puoselėti savo kultūrą, kalbą ir religiją.

Būdinga, kad pati sovietų delegacija nebuvo viusoje klausimuose vieninga, jau nekalbant apie satelitus, kurie visi buvo dar griežtesni, mažiau linkę į nuolaidas. Rumunijos delegacija net viešai pareiškė nesilaikysianti tų straipsnių, kurie jai nepatinka, nors susitarimą pasirašė. Komunistinė pusė padarė nuolaidas tik Sovietijai spaudžiant, nes be tų nusileidimų Vakarai atsisakė kalbėti apie "Konvencionalinį stabilumą" — atseit, konvencionalinių kariuomenės pajėgų sumažinimą ir kontrolę, ko labai nori Sovietai.

Tiksliau, aptarus žmonių teises, buv. Valstybės Sekretorius Shultz sutiko su naujos konferencijos apie žmonių teises sušaukimu 1991 m. pačioje Maskvoje. Ten bus apsižiūrėta kaip vykdomi paskutiniai sutarimai Vienoje. Mat, toji jau leidžia kiekvienai susitarusių šalių tikrinti kitos nuostatų laikymąsi konkrečiais atsitikimais diplomatinio keliu ar per numatytas tris sekančias konferencijas apie žmonių teises.

Atrodo, kad Maskva leido ir Lenkijos gen. Jeruzelskio vyriausybei vėl pradėti derybas su SOLIDARUMO sąjūdžiu, nors jis buvo 1981 m. paskelbtas nelegaliu. Min. pirm. Rakowski kalbėdamas Vakarų Vokietijos televizijos programoje aiškino, kad tai padaryta ne iš reikalo nusileisti SOLIDARUMUI, bet norint per ateinančius dvejus metus išvengti darbininkų streikų. Per tą laiką bus bandoma prarasti 'lenkišką perestroiką', reikalaujančią naujų aukų iš visos tautos. Dėl to vyriausybė norinti, kad Solidarumas būtų jos partneris ūkiui pagerinti.

Solidarumo neoficialus vadas Lech Valesa pareiškė, kad jis netikės komunistams, tačiau, jei duodama proga pakalbėti apie pluralizmą, jis ja visados pasinaudojės. Pradėdama kalbas, kurios turėtų vesti prie Solidarumo įteisavimo, Varšuva nori įtikinti Vakarų, kuriems ji yra skolinga 39 milijonus dolerių, kad ji iš tikro siekia režimo sudėmokratinimo, o Maskva — kad ji gali susitarti su darbininkais.

Sekdama sovietų pavyzdžiu Rytų Vokietija paskelbė kad ji vienašališkai sumažins savo kariuomenę 10,000 karių, 600 tankų ir 50 karo lėktuvų. Iš viso Rytų Vokietija

Iš kitos pusės

Vertinti įvykius Lietuvoje tik pasiskaičius laikraščius ir juose rastas žinias atmiešiant savo pasaulėžiūra — nelengvas ir, sakyčiau, net pavojingas darbas. Pavojingas, nes gali lengvai paslysti. Pav. Vytautas Volertas sausio 13 d. DRAUGE rašė:

"Ar Gorbačiovas, gal priverstas, gal savo valia, nepakeis savo nuomonės? Ar jis išliks? Tur būt šitai trukdo žmonėms prisiminti Kalantą ir kitas milžinų aukas Lietuvos laisvei, nes apie jas tautiškumo pakilime nekalbama. Baimė?"

Kaip tyčia tos savaitės Nr. apie tai ilgoką rašinį paskelbė GIMTASIS KRAŠTAS. Medžiaga jam buvo renkama jau seniai, apklausinga motina, draugai, psichiatrai ir kiti asmenys, susiję su kvota. Iškeltos įdomios detalės:

"1972 m. gegužės 19 d. Maskvoje vyko TSKP Centro Komiteto plenumas. Jo darbe dalyvavo ir LKP CT pirmasis sekretorius Antanas Sniečkus. Po vieno susitikimo su žurnalistais A. Sniečkus netikėtai prašo Lietuvos žurnalistą sugrįžti į šalį. Kaip prisimena liudininkai, A. Sniečkus paprašo pripilti taurę 'Malūnininko', vienu mauku ją išgeria ir po trumpos pauzės taria: 'Kaune vyksta nemalonūs įvykiai'."

Jie paskui buvo pavadinti 'pavieniais atsitiktinų asmenų chuliganiškais veiksmais' ir visos teisės, medicinos bei propagandos jėgos buvo sutelktos įrodyti, kad Romo Kalantos susideginimas, gink Dieve, nebuvo politinė akcija. Būdingas buvo to straipsnio ROMAS KALANTA — LAUŽAS ATGIMIMO NAKTĮ autoriaus Algio Petručio susitikimas su Kauno psichoneurologinės ligoninės vyr. gydytoju V. Berneriu:

"Su profesorium V. Berneriu susitikau baigdamas tyrimą. Vos įjungus diktafoną, profesorius užsidengė delnu burną ir ėmė stumti mane pro duris. Tik išjungus diktafoną, V. Berneris pasakė: 'Aš pasirašiau po 190 str. ir iki mirties už tai atsakau'. ('Eksperto davimas žinomai melagingų išvadų arba žinomai melagingas specialisto paaiškinimas baudžiami laisvės atėmimu iki dvejų metų arba pataisos darbais iki vienerių metų'."

Oficiali versija buvo remiama tarp kitų ir akademiko J. Brėdikio pareiškimu:

"Nors teisminės psichiatrinės ekspertizės komisija nustatė, kad jaunuolis nusizudė būdamas liguistoje būklėje, negalėdamas suprasti tikslios savo veiksmų reikšmės ir valdyti jų, atskiri vaikiniai ir merginos bandė įžvelgti čia kažką nepaprasto ir, būdami labai jauni, neturėdami gyvenimo patyrimo, bandė trikdyti miesto rimtį."

Brėdikis padarė žygių, kad būtų paskelbta, jog tos mintys visai ne jo, bet saugumo komiteto darbuotojo. Jam tačiau buvo priminta partijos sąžinė ir patarta nevargti. Akademikas J. Brėdikis po to daugiau nebuvo renkamas miesto Tarybos deputatu. (vm)

VLIKO IR TAUTOS FONDO ŽODIS VASARIO 16 PROGA

Brangūs Lietuviai,

Artėjant Vasario šešioliktajai, kurią šiemet minėsime Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 71-ąsias metines, mūsų visų žvilgsnis krypta į Tėvynę.

Prisimename sunkius pirmuosius Lietuvos žingsnius į Nepriklausomą gyvenimą. Atiduodame pagarbą didžiojo ryžto asmenims, išvedusiems Lietuvą į pasaulio laisvųjų tautų šeimą. Susikaupe lenkiami galvas kritusiems kovose už Lietuvos teisę būti laisvu savo žemėje.

Džiaugiamės okupuotoje Lietuvoje vykstančiu tautiniu atgimimu, laisvėjimo pažanga ir didžiojamės Jūsų pasiektais ir siekiamais laimėjimais. Jūs niekada nebuvote vieni ir nebūsate ateityje. Mes visada: Jums padėsime!

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Tautos Fondas, šios reikšmingos sukakties išvakarėse, nuširdžiai dėkoja visiems jų darbo rėmėjams ir kviečia visus laisvojo pasaulio lietuvius dar stipriau jungtis į ištvėrimą laisvinimo žygį ir daugiau aukoti, kai tėvynėje vyksta tokie laisvėjimo reiškiniai.

Visų mūsų tikslas visada lieka tas pats — Nepriklausoma Lietuva!

Dr. Kazys Bobelis
VLIKO valdybos pirmininkas

Juozas Giedraitis
Tautos Fondo valdybos
pirmininkas

Washington, D. C. 1989. I. 21

turi 120 tūkstančių karių, 3,000 didžiųjų tankų ir 350 lėktuvų. Sumažinta bus per sekančią dešimtmetį, duodant Rytų Vokietijos armijai daugiau defenzyvinį charakterį. Tai paskelbta Ženevoje prasidėjus trijų dienų konferencijai, kuri turėtų atidaryti vartus platesnėm deryboms dėl konvencionalinio nusiginklavimo.

• Loreta Čipkutė-Dubray, biochemikė, dirba pasaulinio garso UPJOHN vaistų gaminimo kompanijoje, Kalamazoo mieste, Michigan valstijoje, širdies ligų tyrimo skyriuje (Cardiovascular Disease Research). Loreta dažnai pasižymi naujais išradimais. Paskutiniu metu Loreta išrado eksperimentalius protokolus ir pritaikė kompiuterio analizės programoms, kurios yra labai svarbios ir pagreitina vaistų išradimo mokslą.

Loreta dažnai skaito pasakaitas kitiems mokslininkams. Kovo mėn. ji vyksta su paskaitomis į New Orleans, kurios tęsis dvi savaites.

Loreta Čipkutė-Dubray ir jos vyras Raymondas — buvę clevelandiečiai. Abu mokslus baigė John Carroll Universitete. Loreta ir jos vyras Raymondas, labai sąmoningai kelia Lietuvos vardą ir dabartines sąlygas Lietuvoje, tokiu būdu įgydami draugų simpatijų tam tikslui. Šiame mieste lietuvių yra tik keleta šeimų, o latvių — daug, tai tikra jų sostinė Amerikoje. Loreta labai artimai dirba su latviais, keldama ir Lietuvos vardą bei reikalus.

Loretos tėveliai: Dana ir Stasys Čipkai gyvena Clevelande.

Skaitykit ir platinkit
Dirvą

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$20.00. Single copy 50 cents.

Prenumerata metams \$20.00, pusei metų \$12.00 • Atskiro numerio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Pagarba auklėtojams!

PAGARBA, dėkingumas ir mūsų visų simbolinė gėlių puokštė mokytojui! – skambėjo sveikinimo kalbose veik privačia iniciatyva suruoštame Jų pagerbimui renginyje Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje. Gėlės žiedu paženklintieji 'pirmose eilėse' sausakimšai pilnoje salėje ir širdyse!

Kartu – neliko turbūt nė vieno, kuris mintyse nebūtų grįžęs į laiko tekmėje dingusį mokyklos suolą ir į čia gerbiamųjų eiles įvedęs šiuo momentu rodo taip realiai 'regimus', vos ne ranka paliečiamus, savuosius mokytojus – auklėtojus ...

Mokytojai - pirmieji tilto į gyvenimą statytojai už šeimos ribų. Išeivijoje – jie pagrindiniai išlikimo šulai tęstinumui gimtosios kalbos, protėvių istorijos pažinimui, kultūros ir vertybių saugotojai, tilto į tautos ateitį statytojai. Nėra retas atvejis, kad buvę mokiniai atveda savo vaikus, palydi anūkus ... tai jų šeima šalia šeimos, integrali jų pačių dalis skausme ir džiugioje sekmėje. Kartais stovint labai arti, kartais tik iš tolo, kartais visiškai vienuoj... Nesuskaičiuotų ir neskaičiuojamų valandų, pačių patogumams abejingumo ir neriboto pasišventimo saviem išpareigojimams kitų gerovei gairėm nusagstytas jų kelias. Be sąlyginiai ... Be paskolos lakštų.

Šalia Motinos - Tėvo vardo rikiuojasi mokytojas – mokytoja savo apsisprendimo kritiška svarba, įnašu kitų ateities formavimui, nugal ir atpildo gavimu ... Jeigu tėvų atveju sąžinė ir 'ką žmonės pasakys' turi didelį svorį vaikams, mokytojų atžvilgiu kuprinė daug lengvesnė. Tėra ribotas priklausomumas, kaip ir riboto laiko sąlytis. Jų įnašas daug lengviau praslysta nepastebėtai gyvenimo srovėje. Bet retai, labai retai tėra jis pamirštas, nors gal ir neišmokome to pasakyti Jiems laiku, pride-

ramai.

Gaiviu naujumu nuskaubėjo žinia apie mokytojų 'atradimą'. Jaukiu širdingumu švytėjo jiems skirta diena, šeimnininkai ir besirenkanti svečiai. Pagaliau, per kelis dešimtmečius išeivijoje, šiandien tikrai mokytoja – mokytojas buvo pačiame centre!

Ir tikėjime, kad tai tik pradžia gražios tradicijos, kuri plėsis į periferiją ir subijos visu spalvingumu, kad metų naštos paliestieji galėtų ne tik žinoti ne veltui jų pastangas nuėjus, bet ir pajusti galėtų tą įvertinimo džiaugsmą, kuriuo jie taip dosniai dalinosi. Gi jų kelių eina – kad be abejonės žinotų esą remiami išskirtinai iškiliame pašaukime.

Vienu gražiausių sveikinimų buvo pati renginio programa – jaunųjų mokytojų vienetą, puikiame deriny nuotaikingai sudainavęs keletą dainų. Jie be vargo sujungė popietės rimtį su jaunatvišku žaismingumu, tarsi sakydami, kad besikeičiančios formos ir metodų įvairumas negali būti grėsmė tikroms vertybėms. Ir kas galėtų būti gražesne dovana mokytojui – mokytojai, jei ne jų pėdomis su polėkiu žengianti jaunųjų mokytojų karta?! Tebūnie jie žiedais nesibaigiančiame vainike – padėkos ir išpareigojimo pastoviam tęstinumui, jaunatviško ryžto ištesėjimui, kad Tėvynės laisvė liktų šviečia vedančiąja žvaigžde kelyje. Savo rankomis saugosime ją, kad vėjai nenupūstų, audra neišdraskytų ...

Didieji Lietuvos ir lietuvių vargai prasidėjo 1940 m. gegužės 15 d. rusiškiesiems imperialistams okupavus kraštą, likvidavus nepriklausomybę. Jau beveik pusė amžiaus kaip lietuvių tauta gyvena pačius tragiškiausius savo ilgos istorijos laikus: lietuvis dar niekad nebuvo taip paniekintas ir pažemintas, taip beteisis, taip vergas ir kalinys savo paties namuose. Vargu ar jam kada nors ir kas nors linkėjo blogesnį likimą.

Lietuvių tauta, gyven-dama taip vadinamame 'kultūros ir mokslo' amžiuje, staiga buvo užpulta ir, tartum plėšrios bei peralkusios vilkų gaujos išgąsdinta avių banda, tapo išblaškyta po visus pasaulio kontinentus. Lietuvių kankinių kaulais tapo nuklota užpoliarinio rato sritis, Azijos ir tolimųjų Rytų platybės.

Išeivijoje gyvenantis dar beveik kiekvienas prisimena šurpiąs ir siaubingas pirmojo bolševikmečio dienas ir vėliau siautusias hitlerinės okupacijos laikus. Daug kas asmeniškai stebėjo vykusias dramas ir tragedijas, ir tapo gyvais tautos istorijos liudininkais. Be to, dabar Vakarų pasaulyje jau vis dažniau sutinkami ir tie, kurie gali paliudyti kas vyko pokario laikotarpiu.

Beveik kiekvienas iš jų vienaip ar kitaip gali paliudyti kaip, kada, kur, prie kokių aplinkybių, kodėl, kas vykdė niekados nedovanotinus genocidinius nusikaltimus prieš žmoniškumą, prieš tautą ir žmonių bei tautų laisvę.

Daug kas prisimena savo tėvų ir senelių pasakojimus apie visa tai. Ne vienas dar neužmiršo tame laiko-

Gėlių puokštė, dėkingumas ir meilė Jums, mūsų pasišventusieji mokytojai!

Puokštė gėlių Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai, išvedusiai mokytoją į 'pirmąją eilę'!

Gėlių puokštė dr. Leonui ir Irenai Kriaučeliūnams.

(d)

tarpyje dainuotas dainas, sek-tas pasakas, girdėtas raudas, anekdotus, mįsles, patarles, priežodžius, o taip pat vestą gyvenimo būdą, įvairius įvykius. Ne vienas stebėjo kovas, girdėjo ginčus, buvo įsi-jungęs į pagrindžio veiklą, stebėjo okupanto žingsnius. Kai kas atsivežė dienoraščius, dokumentus, fotografijas, užrašų knygelėje užfiksuotas mintis. Kai kas gali nurodyti tų dienų vargo klai-kumą, kiekvieną žingsnį lydėjusį pažeminimą, gėdingas ir sunkias gyvenimo sąlygas.

Visos to žinios – tai neįkainuojamą vertę turis istorinis lietuvių tautos turtas. Jeigu jis bus prarastas – bus prarastas dėl visų ir ant visados.

Kiekvienas tą savo žinojimą bei patirtį, tą žmonių ir tautos likimo istoriją raštiškame pavidale turėtų palikti būsimosioms kartoms.

Taip pat kiekvieno pareiga papasakoti savo vargus ir patirtus džiaugsmus radus prieglobstį svetimose šalyse, kur daug kas glaudė ir šildė.

Sunkiai būtų nusikaltai, jei savo vaikams ir tolimiems ainiams su visomis smulkmenomis nepasakytume tai, kas vyko mūsų gyventose dienos.

Pavergtoje Lietuvoje dabartiniu metu taip pat vyksta istorinių žinių rinkimo vėjus apie tai, kas vyko nepriklausomybę praradus. Neatsilikime nuo jų, nedelskime laiko. Konkrečiais faktais atremkime tuos, kurie tu rėdami nedorus tikslus sąmoningai falsifikuoja mūsų istoriją, kurie mėgindami pateisinti savo gėdingą ir nusikaltimą praeitį, stengiasi savo kaltę suversti kitiems.

Suskubkime padaryti tai, ką privalėjome padaryti prieš keletą dešimtmečių, bet iki šiol nepadarėme. Pri-siekime kiekvienas sau, kad šia prasme iki galo būsime ištikimi tėvų ir tolimų protėvių kapams bei toms būsimoms lietuvių kartoms, kurios ateis gyventi po šimtų ir tūkstančių metų.

Visa tą, beveik ištiesai jei ne krauju, tai ašaromis rašytą lietuvių tautos istoriją, kaip tikrosios tiesos žodį,

MACHINE SET-UP PERSON

Full and part time. Experience set-up persons needed for Goss Chucks and 1-2-3 machines, N. B. 6 — Spindle bar automatics, and N.B. 656 Chucks. RETIREES WELCOME. SET YOUR OWN HOURS. Excellent pay and benefits. Immediate openings. CALL FRANK FOR APPOINTMENT.

201-256-1616

KNICKERBOCKER
MACHINE SHOP, INC.
611 UNION BLVD.
TOWSON, NEW JERSEY 07512
(4-5)

MAINTENANCE SUPERVISOR, MAINTENANCE MILLWRIGHTS, MOLDING SUPERVISOR

For a gray iron foundry in northern Indiana. Please send resume: Newnam Manufacturing, P. O. Box 271, Kendallville, IN 46755. Attention: Kelly Simmons.

EOE. (2-8)

POWER HOUSE

SUPERINTENDENT, Mech. Engr. (BSME degree preferred). Detroit 1st Class Stationary or Marine Chief Engineer 10,000 HP License required. Our boilers include an 80,000 # / Hr. multi-fuel wood coal fired stoker unit and a natural gas / oil-fired 100,000 # / Hr. package boiler. Experience should include supervision of boiler crews, maintenance programs, turbine generators to 5 megawatt (both condensing and backpressure), feedwater systems. Implementing operator training programs is important. Experience in paper mill steam usage efficiency, steam studies, design and tracking of steam and energy desirable. Send resume to: FLETCHER PAPER COMPANY
P. O. Box 307,
Alpena, Mich. 49707
Attn: N. Green (5-7)

WANTED!!!! EXPERIENCED POWER MACHINE SEWERS

Experienced power machine sewers needed for busy season at our Dance Costume manufacturing unit in Mayfield Village. Machines include: STRAIGHT OVER-EDGE OR MERROW RUFFLER OR GATHERER COVER STITCH ZIG ZAG

Although we need extra help now, we are looking for permanent, full time sewers who take pride in their work. We are able to help the "intermediate" level sewer achieve a higher skill level in our unique production system. Hourly rate based on skill after short trial period. Please apply in person Monday thru Friday, 9 A.M. thru 3 P.M. TAFFY'S, 701 Beta Drive #23, Mayfield Village, Ohio. Contact: An Pintar or Susan Coppedge.

MECHANICAL ELECTRICAL

PRESENT POSITION DOUBTFUL? WHY NOT CHECK WITH US!

MACHINERY DESIGNERS, DETAILERS, CHECKERS, PIPING & FOUNDATION DRAFTSMEN.

Degree preferred, but equivalent experience in heavy industrial machinery would be acceptable. Call 216-821-7198 for interview or send resume to:

EAST OHIO MACHINERY CO.
P. O. BOX 2657
ALLIANCE, OHIO 44601

MATAS REALTORS505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530**RITA MATAS**

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

Žebriūno credo...

(Atkelta iš 1 psl.)

Gorbačiovui apsižiūrėjus, kad iš tiesų blogai, kad komunizmas Sovietijoje pateko į akligatvį. Nuo tada valdančią sistemą kritikuoti nebebuvo pavojaus. Žinoma, pirmiausia reikėjo skaičiuoti su galimu 'nacionalizmo' prieštariškumu, kuris, tiesą sakant, tuo jau pat ir pasigirdo. Bet Leninas ir jo bendradarbiai, svajodami apie pasaulinę revoliuciją, patys atsisakė nuo Rusijos pavadinimo, vietoje jos pasirinkdami Sovietų Sąjungą. Ir vėliau Sovietų Sąjungą, norėdama nusilpninti 'imperializmą', visur ir visada stėjo už atskirų tautų nepriklausomybę, savivaldą, nors — kai to reikalavo jų interesai, — jie primesdavo kitų kraštų tautinei formai socialistinį turinį.

Atsisakyti nuo tos savo praeities sovietai ir dabar negali. Įdomu, kad teisė į tautinę savivaldą nekelia abejonių ir kitų valstybių N.Y. Times apklausinėtiems komunistams. Daugiau prie internacionalizmo linko tik žydai, kurie patys Lietuvoje tačiau pasisakė už atskirtų tautų sąvybių pabrėžimą, reikalaudami daugiau progos savo tautinės kultūros puoselėjimui.

Kai kuriuos partijai ištikimuosius baido mintis, kad pradėjus kritikuoti praeitį — Staliną Sovietijoje, Mao Zetungą Kinijoje, — gali būti suardyti viso komunizmo pamatai. Tai buvo tezė pagarsėjusios 50 m. amžiaus Leningrado fizikos mokytojos Ninos Andrėjevos, kuri beveik prieš metus parašė straipsnį prieš Stalino ir stalinizmo kritiką. Ji aiškino N.Y. Times, kad ir dabar yra įsitikinusi, kad

komentatoriai, kurie puola Staliną, iš tikro savo atakas yra nukreipę prieš visą socializmą.

Kas turėtų būti tiesa, nes tik komunistų partija — įvedusi tokį griežtą režimą ir, pasak

Neolituany žiemos išvykoje dalyviai klausosi paskaitų.

Neolituany žiemos išvyka...

(Atkelta iš 1 psl.)

Cheminė inžinerija paliečia beveik visas gyvenimo sritis, beveik jokia gamyba neapsieina be chemijos. Kaip pavyzdį davė muilo gamybą, kokios mašinos ir įrengimai yra reikalingi kad

Žebriūną monopolizuodama visa išmintį, — ne tik galėjo, bet ir turėjo privesti prie stalinizmo. Nina Andrėjeva rašo, kad ji ir dabar tiki į komunistinius idealus — visuomenę, kuri nežinotų karo, jėgos, priespaudos, vieno asmens išnaudojimo kito žmogaus, socialinio neteisingumo, nužeminimo ar opresijos. Tai, žinoma, labai tolimas idealas ir jo siekiant laiks nuo laiko suklystama, bet tuo keliu ėjo ir Stalinai.

Galima, turbūt, sutikti, kad tokių žmonių Sovietijoje dar pasitaiko, bet ar jie dar sudaro jėgą, kuria galima būtų pasiremti atstatant 'senąją' tvarką? Atrodo, kad šiuo tarpu ne, nors tiek iškentėjus, žinoma, sunku sutikti su tuo Sovietijoje paplitusiu anekdotu, kuriuo savo seriją pradėjo N.Y. Times. "Kas yra komunizmas?" — teirujamasi tenai ir atsakoma: "Komunizmas yra skausmingas kelias iš kapitalizmo į ... kapitalizmą."

ir tokiam paprastam buities reikmeniui pagaminti. Chemijos inžinieriai yra nebloginai atlyginami, pradžiai gali tikėtis apie 28 tūkstančius metų.

Vytas Misiulis kalbėjo apie Systems Management. Yra reikalingi specialistai, kurie sudarytų programas, išanalizuotų sistemas, paruoštų planus tiek technikos tiek biznio srityje kaip geriau darbą atlikti.

Tuomi pirmoji sesija buvo baigta ir sekė 15 min. pertrauka.

Po pertraukos vyko antroji sesija — Humanitariniai mokslai, kuriuos nagrinėjo Vilgailė Lendraitienė, Vytautas Petras Jokubauskas ir Rita Stončienė.

Vilgailė Lendraitienė kalbėjo apie special education, tai yra mokytojai, kurie dirba su atsilikusiais vaikais. Mokyklose yra tarp 5% iki 10% mokinių, kurie nepajėgia normaliai mokytis. Vieni yra protiniai atsilikę, kiti nėra protiniai atsilikę, bet turi problemų su skaitymu ir aritmetika, kiti yra emociniai sujaukti — fiziniai ar psichologiniai tėvų skriaudžiami. Tam yra reikalingi specialūs mokytojai. Tie mokytojai nors yra atlyginami kaip ir reguliari mokytojai, bet jie jaučia atpildą ir moralinį patenkinimą matydami savo mokinių pažangą.

Vytautas Petras Jokubauskas aiškino apie komercinį meną. Norintieji studijuoti komercinį meną turi turėti šiek tiek talento, norą ir interesą dirbti meno srityje, turi būti disciplinuoti ir mokėti save "parduoti". Komercinio meno kategorijos yra sekančios: projektavimas ir išdėstymas, raktinė linija ir suklijavimas, fotografija, filma ir iliustracijos. Studijoms galima pasirinkti sekančias mokyklas — Art Institute, American Academy of Arts, University of Illinois ir Northwestern University.

Rita Stončienė kalbėjo apie Marketing Mes į viens kitą pažiūrėję matome marketing produktą:

kokius rūbus nešiojame, kokias mašinas perkame, kaip plaukus sušukuojame. Kas nors mus įtaigojo pirkti vienokį ar kitokį daiktą. Tiesioginis siuntinėjimas (direct mail) apima didžiausią marketing dalį, reikia pagauti, atspėti ko pirkėjas nori, reikia sudominti ir patraukti pirkėją. Asmuo dirbas marketing turi pažinti žmonių psichologiją, turi būti išradingas.

Tuomi antroji sesija ir buvo baigta. Laikas buvo jau ir pietums. Visi rinkomės į Wisconsin Room, kur viešbutis pateikė puikius pietus.

Neilgai trukus po pietų prasidėjo trečioji sesija — medicina, kurią pristatė vet. dr. Alvydas Arbas, dr. Rimas Maurukas, dr. Viktoras Stankus, dr. Arūnas Vaitiekaitis ir Gintautas Saulis.

Dr. Alvydas Arbas kalbėjo apie veterinarijos mokslą, paaiškino kokius kursus reikia praeiti ir kas mėgsta gyvulėlius gydyti, tai yra gera ir pelninga profesija. Anksčiau buvo nelengva pakliūti į veterinarijos mokyklą ir moterų buvo mažai, bet paskutiniu metu veterinarijos studentų moterų yra apie 60%.

Dr. Rimas Maurukas dėstė apie mediciną. Norint pakliūti į medicinos mokyklą reikia turėti gerus pažymius ir be to rekomendacinius laiškus. Medicinos mokslas tęsiasi 9-11 metų. Labai kyla daktarams apdrauda, kai tuo tarpu uždarbis mažėja. Jo nuomone 10-ties metų bėgyje bus prieita prie socialinės medicinos panašiai kaip dabar yra Kanadoje.

nos panašiai kaip dabar yra Kanadoje.

Dr. Viktoras Stankus aiškino apie odontologiją. Jis, savo humoru perpintame pranešime, pastebėjo, kad gražtas nebėra toks siaubas kaip anksčiau, nes odontologijos technika žymiai patobulėjo. Studijuojančių odontologiją studentų skaičius mažėja, todėl nebėra sunkumų į ją pakliūti. Baigdamas savo pranešimą pabrėžė, kad neužtenka būti sėkmingu profesionalu, bet reikia visad prisiminti, kad esi lietuvis ir privalai savo duoklę atiduoti lietuvybei.

Dr. Arūnas Vaitiekaitis kalbėjo apie odontologijos specialybę — veido chirurgiją (oral surgery). Studijų kelias ilgas ir nepigus. Baigus odontologijos mokslus dažniausiai per 4 metus dar reikia 4 metų specialybei, kuri apima atstatymą sulaužytų veido kaulų, burnos ir žandikaulių rekonstrukciją, gydymą burnos žaizdų ir uždegimų, dantų pašalinimą ir kosmetines operacijas. Nors mokslas netrumpas, bet paskutiniai 4 metai prabėga greitai, nes vis ko nors naujo ir įdomaus tenka išmokyti.

Gintautas Saulis pasakojo apie farmaciją. Mokslas užtrunka 6-7 metus. Baigus farmaciją yra proga dirbti įvairiose srityse: vaistinėse, ligoninėse, vaistų bei kosmetinių reikmenų gamyboje, vaistų tikrinime, maisto gamyboje ir t.t. Farmacija augs, perspektyvos yra geros.

Trečioji sesija buvo baigta ir sekė pertrauka, kurios metu jaunimas galėjo asmeniškai pasikalbėti su paskaitininkais, kuriais jie įdomavosi.

(Bus daugiau)

IMMEDIATE OPENINGS
— on 1st & 2nd shifts.

MACHINIST

Should have knowledge of operating all machine shop equipment. 5 years' experience preferred.

ENVELOPE MACHINE ADJUSTER

should have experience on F.L. Smith or W & D folding machinery.

ENVELOPE MACHINE ADJUSTER TRAINEE

We provide on job training to interested persons with mechanical ability to become machine adjuster. For interview call 508-543-4313.

A Path in a New Era

A dissolving monolith:

"The party, right from the beginning, felt it knew best, that it had all the answers. This was all a mistake."

ARUNAS ZEBRIUNAS
Filmmaker, Soviet Union

Iškarpa iš New York Times

Maintenance Mechanics

The Schwebel Baking Company is seeking individuals to fill vacancies within the Youngstown plant maintenance department. These persons must have knowledge and experience in both electrical, trouble shooting and mechanical repairs. Must be able to work any hours and weekends. Excellent fringe benefits. If you match the above qualifications and are interested in working for a long established, quality company, please submit resume and wage requirements to:

Human Resources Director, MM
c/o The Schwebel Baking Company
P.O. Box 2779
Youngstown, Ohio
No Phone Calls Please

KŪRYBA IR MOKSLAS

Su viltimi besidairant (2)

Bronys Raila

Lietuvos valstybės metrikų kritika

Paskutiniame Naujosios Vilties numeryje mane ypač sudomino trys straipsniai. Nebe laikraštiniai straipsniai, o greičiau jau žurnalinio stiliaus essays istorijos, politikos, kultūros temomis. Bemaž studijų įvadais stambesnio masto darbams. O dabarties skaitytojui – puiki medžiaga pamąstyti, vertinti, gal kai kur pasiginčyti.

Pirmiausia tai čia kruopščiai paruoštoji Vasario 16 akto problemų ir interpretacijų apžvalga. Jei mūsų ilgų dešimtmečių bendravimo bėgse kai kada nuomonės ir temperamentai išsiskirdavo, tai šį kartą apie minėto straipsnio autorių istoriką Vincą Trumpą norėčiau atsiliepti ko šilčiausiai. Su populiaria ir 'ūkiška' lietuviško stiliaus kalba jis per 21 puslapį čia mokėjo aprėpti platų ir sudėtingą mūsų Nepriklausomybės atstatymo akiratį, panaudodamas daugelį šaltinių ir argumentacijos įvairovę.

Tai vertingi ištisos studijos apmatai. O ir kiek ataudų nepašykštėta.

Nevienodos pažiūros - skirtingi interesai

Dėl Vasario 16 akto būta ir tebesama įvairių nuomonių bei vertinimų.

Kaip V. Trumpa pasakoja, štai vėliau garbusis teisių profesorius Petras Leonas Nepriklausomybės priešaušryje dar abejojo: "... kažin ar Lietuva panorės būti nepriklausoma, kaip Persija?" ... Bet Petras Klimas tuojau po akto pasirašymo vilniškiame Lietuvos Aidede rašė, kad mūsų istorijoje tasai aktas esąs "naujosios gaidynės pradžia". Panašios nuomonės buvo valstybinės teisės profesorius Mykolas Romeris ir kiti jaunesnieji mūsų teisininkai.

Ir Justas Paleckis Nepriklausomybės pirmojo dešimtmečio proga liudijo, kad Vasario 16-jį buvo "... revoliucinis žygis ir didelės vienybės aktas, sujungęs visus lietuvių tautos vadus Lietuvos gerovės vardan". Dar po dešimtmečio Justas tą pažiūrą radikaliausiai pakeitė, savo noru virtęs ištikimu sovietų komunistų partijos ir Maskvos kvislingu. Lygiai kaip ir ligšiol Kremliaus imperalistai ir Lietuvos kompartijos istorikai stalinistai Vasario 16 deklaraciją vadina "demagogiškais sumetimais paskelbtu aktu", nieko nebereiš-

kiančiu buržuaziniu užmojumi, nebeatvirtinančiu Lietuvos atsiskyrimo nuo Rusijos. Tik pačiais vėliausiais mėnesiais Lietuvos kompartija, dantį sukandusi, tą kvailiausią pažiūrą pradeda kiek keistiti.

Tokiame priešiųjų sankirtyje Trumpa aiškiai ir trumpai įrodinėja, kad nors Vasario 16 aktas kai kuriais atžvilgiais nebuvo visiškai tobulas dokumentas, bet su juo vilniškė Lietuvos Taryba "labai principingai išreiškė lietuvių tautos valią būti demokratine ir nepriklausoma valstybe".

O kliūtys tai valstybei susikurti tada buvo didžiulės. Kaizerinė Vokietija dar tebeokupavo Lietuvą, siekdama ją paversti beveik kolonija ir dargi su vokišku karaliumi "Mindaugu Antruoju", su kuo Taryba buvo besutinkanti, manevruodama ir lūkuriodama Vokietijos sugriuvimo ... Gi carinė Rusija, aišku, niekad nebūtų sutikusi su Lietuvos atsiskyrimu. Labai nenoriai ir vingiuotai su tuo betgi sutiko Lenino Rusija, po to net per 20 metų "atsisakydama" Pabaltijo, tačiau 1940 metais sandėrio su naciais klastos keliu vėl jį atgrobusi.

Ne kuo buvo palankesnės ir kitos tarptautinės aplinkybės. Tiesa, kiek padėjo morališkai JAV prezidento Wilsono paskelbtieji Europos tautų laisvės vadinamieji "punktai". Jų buvo 14, bet Lietuvos vardas ten neminimas. Iš tikrųjų ano meto Amerikos politikai buvo linkę neardyti Rusijos imperijos ir ilgesnį laiką Washingtone pripažino caro ambasadorių. Mes perdedame tų Wilsono punktų poveikį nepriklausomai Lietuvai atsirasti. Ne su jais Lietuva atgimė, o tik savo jėgomis.

Trumpa, remdamasis itin patikimais šaltiniais, pagrįstai įrodinėja, kad pats atkakliausias nepriklausomos Lietuvos atkūrimo priešininkas buvo lenkai: jų nacionalistinės partijos, taip pat bemaž visa lenkų tauta ir Lietuvos sulenkėjusi bajorija. Visi šie veiksniai būtų sutikę su (unijinės) Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos atkūrimu, bet jeigu tik ji taptų didžiosios Lenkijos dalimi ...

Kokią Lietuvą 'atstatėme' ar 'įkūrėme'?

Istoriškai nagrinėdamas Vasario 16 aktą, ne pir-

mas ir ne pirmą kartą, tik šį sykį stipriau paryškindamas, Vincas Trumpa jame išskaitė neaiškumų, netobulumų, net prieštaravimų. Tai vis, beje, abstrakčios problemos, šiuo metu labiau įdomios gal tik istorikam ir teisininkam. Bet kai lietuvių tauta tebeturi daugiau ar mažiau varginančių ryšių ir neišvengiamų sankabų su rusais, lenkais bei vokiečiais, tai ateityje ir dėl tų abstrakcijų dar galės būti reikalingas geresnis susivokimas.

Akto redakcijos netobulumui Vincas randa vieną nevypateisinimą. Gaila, jis rašo, "kad tarp (Lietuvos) Tarybos narių nebuvo lietuvių kalbos ir tarptautinės teisės žinovų" ... Žinovai tai buvo beveik visi (išskyrus Malinauską, Narutavičių ...), tik *mokovų* gal stigo. Bet iš pusaštunto teisininko vienas kitas berods nebloggeri išmanė tarptautinės teisės teoriją. Tiesa, ten nebuvo Jablonskio, nei Būgos, nei Salio su Joniku, bet bent Petras Klimas su Antanu Smetona ir anuomet jau itin gerai mokėjo rašyti lietuviškai. Jei buvo netikslumų, tai ne dėl lietuvių kalbos per trapius mokėjimo.

Na, čia smulkmenos. Bet svarbūs ir įdomūs, žymiai didesnių aiškinimų reikalingi būtų kiti penki klausimai, kuriuos istorikas iškelia svarstydamas: ką iš tikrųjų visokiais atžvilgiais reiškė Vasario 16 aktas?

– Ar jis buvo nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymas?

– Ar buvo tai naujos Lietuvos valstybės įkūrimas?

– Ar toji Lietuva turėjo būti "istorinė Lietuva"?

– Ar visai nauja valstybė?

– Ar tą aktą pasirašantys Tautos Tarybos nariai, vadinas, buvo senosios Lietuvos *atstatytojai*, ar naujosios Lietuvos *statytojai*?

Daugumas mūsų, kaip žinoma, dėl tokių klausimų šandien nelaužome galvų. Kaip kas beaiškintų, visi pripratome dalyką vadinti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymu. Trumpa betgi norėtų daugiau tikslumo. Jis sutinka su ankstyvesniųjų mūsų istorikų nuomone, kad Lietuvos valstybingumo samprata ir pati Lietuvos valstybės idėja per vėlesnius šimtmečius ėmė degeneruoti ir ilgainiui labai susižalojo. Ir tik 19-jo amžiaus pabaigoje mūsų tautoje pradėjo subręsti

Dvidešimt septintasis Dirvos novelės konkursas

PREMIJA 700 DOLERIŲ skiriama iš a. a. SIMO KAŠELIONIO palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania.

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiui įteikti data 1989 m. birželio 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiui siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Nepremijuoti rankraščiai. Gražinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

tikrai laisvo ir politiškai nepriklausomo, suverenaus valstybingumo samprata.

Jo galutinės išvados: šiame amžiuje susikūrusi Lietuva nebuvo senosios mindauginės ir vytautinės valstybės tęsinys ... Tokios valstybės nė nebuvo galima atstatyti ... Nebuvo įmanoma atstatyti ir vėlesnės Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos (kuri, pridėčiau, unijoje su Lenkija sutiko su tokiu pažemintu statusu) ... Tuo labiau nesirengta atstatyti valstybės sąjungoje su Lenkija, kurios joks lietuvis nenorėjo ... Galima buvo galvoti ir įvykdyti tik naujos Lietuvos valstybės įkūrimą, be senųjų jos formų ir sienų atstatymo.

Ar atmestini 'senovininkai'?

Tokia maždaug būtų V. Trumpos nuomonė, jeigu man pasisekė ją taip sutrauktai perpasakoti. Be abejo, logiškai ji gana stangri, tik gal per griežta ir per formalistiška.

Savo essay pabaigoje jis, kiek ironizuodamas, primena, kad kai kurie iš mūsų didelių patriotų Lietuvos nepriklausomybės minėjimų datą dabar reikalauja, ar bent nori, nukelti žymiai atgal – į karaliaus Mindaugo bei didžiojo kunigaikščio Vytauto laikus. Trumpa atmeta šitokių senovininkų troškimus.

Jų svajonės esančios nepagrįstos, tai labiau tik naivi "didybės manija" ir "didžiųjų kulto" puoselėjimas. Jam, kaip ir suomių rašytojui Silanpaa, atrodytų, jos tautos didybę "apsprendžia jos vidurkio žmogaus didybė". "Kažin" – klausia jis, – "ar tuo atžvilgiu Vasario Šešioliktosios Lietuva nebuvo didesnė už Mindaugo ir Vytauto Lietuvą?" ...

Tai malonus komplimentas šių laikų "mūsų" Lietuvai ir dabarties lietuviams. Tačiau irgi – dar kažin, labai kažin!

Jei žvelgsime ne tiek formalistiškai ir "logiškai", o labiau dvasiškai, jausmiškai, psichologiškai, idėjiškai ir su kitokia valstybingumo "logika", tai toji bent septynių politinio gyvenimo šimtmečių eiseną, ta begalybėn nusitęsianti dramatiška panorama juk negali ir neturėtų išnykti kaip dūmas. Faktiškai ji tebėra. Jei kartais bemaž visiškai nusilpusi, bet ir vėl sužėruojanti, ji tebėra gyva. Kaip prieš 70 metų, taip ir dabar, ypač per praėjusius metus tėvynėje, – ji veikia tautos dvasią ir atsiliepia iškalbingų veiksmų konvulsijomis.

Dar gerokai prieš 1918-sius metus Vincas Kudirka tatau suprato, išjautė ir tautiškoje giesmėje užrašė: "Iš praėities tavo sūnūs te stiprybę semia" ...

(Nukelta į 6 psl.)

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIES MINĖJIMAI

Bostono lietuviai minės Lietuvos nepriklausomybės sukaktį šia tvarka:

Vasario 1, trečiadienį, Bostono ir apylinkių lietuvių atstovai su William Glodis aplankys gubernatorių Michael Dukakis. Gubernatorius pasirašys proklamaciją skelbiant Vasario 16-tą "LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY" Massachusetts valstijoje.

Sekmadienį, vasario 12 dieną prasidės iškilmingom mišiom šv. Petro bažnyčioje So. Bostone 10:15 val. ryto, organizacijos dalyvauja su vėliavom.

Po pietų 1 val. prasidės iškilmingas minėjimas Lietuvių Piliečių Klubo trečio aukšto salėje. Pagrindinė kalbėtoja bus Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos Centro vedėja iš New Yorko. Minėjime bus pristatyti du ypatingi svečiai iš Lietuvos, Arūnas Degutis — vienas iš Sąjūdžio žinių redaktorių ir Eugenijus Krukovskis — vienas iš Laisvės Lygos steigėjų.

Meninę programą atliks Bostono Tautinių šokių Sambūrys ir Sodauto Etnografinis Ansamblis. Tuo pačiu metu pirmam aukšte vyks jaunimo minėjimas organizuojamas Bostono lituanistinės mokyklos, skautų ir tautinių šokių sambūrio. Jaunimas prisijungs prie bendro minėjimo ir atliks dalį meninės programos.

Vasario 16 dieną, ketvir-

tadienį, Massachusetts valstijos rūmuose (State House), Nurse's Hall salėje, 10:30 val. ryto bus trumpas minėjimas prieš iškeliant Lietuvos trispalvę priėmimų — apie 11 val. ryto. Valandą vėliau, 12, kelsim Lietuvos trispalvę prie Boston City Hall, ten dalyvaus ir proklamacija perskaitys meras Raymond Flynn.

ALT

KOMP. J. GAIDELIO PAVYZDYS

Tautinės sąjungos Bostono skyrius ir Kultūriniam su b a t v a kariams rengti komisija suruošė savo garbės nario komp. Juliaus Gaidelio mirties šešerių metų sukakties minėjimą, kurio pirmoji dalis vyko sausio 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos draugijos trečio aukšto salėje, o antrąją dalį sudarė Laisvės Varpo sausio 22 d. laidos pirmoji pusė.

Pirmoje minėjimo dalyje pagrindiniu kalbėtoju buvo sol. Stasys Liepas, artimas mirusio komp. Juliaus Gaidelio bičiulis ir bendradarbis, dalyvavęs daugelio kompozitoriaus kūrinių paruošime ir atlikime. Jis iškėlė komp. Juliaus Gaidelio kūrybos gausą ir jos pagrindinius bruožus, apgailestaudamas, kad didieji komp. Juliaus Gaidelio instrumentinės kūrybos darbai dar tebelaukia leidėjų ir atlikėjų. Jo nuomone, tai vienas svarbiausių šių dienų mūsų kultūrinės veiklos uždavinių. Tie darbai yra mirusiojo kompozitoriaus sūnaus Garso žinioje Australijoje.

Meninę minėjimo dalį atliko komp. Juliaus Gaidelio įsteigtas ir daugelį metų vestas Bostono lietuvių vyrų sekstetas, kuriam dabar vadovauja Daiva Matulionytė-de Sa Pereira. Sekstetą sudaro: tenorai — Norbertas ir Helmutas Lingeritaičiai, baritonai — Bronius Banaitis ir Ričardas Lizdeinis, bosai — Vytautas Eikinas ir Gintas Simonaitis. Sekstetas atliko komp. Juliaus Gaidelio sukurtas ar harmonizuotas mūsų dainas, kaip "Balkn, tėveli" — liaudies daina, "Barkarello" — žodžiai Stasio Santvaro, "Tik tave" — žodžiai Antano Gustaičio, "Vilties daina", o taip eilę kitų dainų, išminktų dar komp. Julijui Gaideliui vadovaujant tam sekstetui.

Šioje minėjimo dalyje dalyvavo daug Bostono ir apylinkės lietuvių, kurių tarpe minėtini komp. Jeronimas Kačinskas, rašytojas Antanas Gustaitis, aktorės Aleksandra Gustaitienė ir Tvirbutienė, keli svečiai iš Lietuvos. Minėjimą pravedė

pirmininkas Juozas Renteelis.

Antroje minėjimo dalyje Laisvės Varpo laidoje komp. Julius Gaidelis iškeltas, kaip pavyzdys tų mūsų išeivių, kurie neužmiršo gimtajai žemei duotos priesaikos, kai jie raudonojo siaubo grėsmėje traukėsi iš jos, o taip pat tų mūsų kūrėjų, kurie sugeba suderinti savo kūrybinį darbą su praktiška veikla, reikalinga gyvajai lietuvybei išlaikyti ir stiprinti.

Visa žodinė programos dalis apie komp. Julij Gaidelį ir jo kūrybą buvo perpinta jo sukurtomis dainomis, ištraukomis iš operos "Danos", kantatos apie Lietuvą, instrumentinės muzikos.

Abidvi minėjimo dalys buvo gerai paruoštos. Jos papildė viena kitą. Minėjimo suorganizavimu atliktas reikšmingas darbas.

POPIETĖ SU SUKAKTUVININKU

Dail. Viktoro Vizgirdos bičiulių surengta jo amžiaus 85-rių metų sukakties proga popietė sausio 15 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje sutraukė gana didelį būrį lietuvių ne tik iš Bostono ir artimos apylinkės, bet taip pat iš tolimesnių vietovių, kaip New Yorko ir kitur. Popietę šmaikščiu žodžiu atidarė ir pravedė rašytojas Antanas Gustaitis. Sukaktuvininką sveikino ir apie jo kūrybą bei veiklą kalbėjo kun. Leonardas Andriekus, Dr. Juozas Girnius, dail. Pranas Lapė, dail. Vytautas Ignas, o raštu sveikinimus prisuntė dail. Elskus, dail. Kazys Varnelis su žmona, dail. Vytautas K. Jonynas su žmona, rašytojas Stasys Santvaras su žmona, inž. dr. Jurgis Gimbutas, dr. Marija Gimbutienė, sūnus Rimantas su žmona ir vaikais. Kiekvienas sveikintojas žodžiu ir raštu džiaugėsi sukaktuvininko pasiekta aukštuma dailės mene, kėlė jo veiklą ir būdo savybes, ryškino jo vietą mūsų tautinėje kūryboje, linkėjo stiprios sveikatos, kūrybinių metų.

Visų sveikintojų ir kalbėtojų pareikštas mintis bene taikliausiai galima būtų suvesti į šiuos dail. Prano Lapės sakinius: "Ilgame ir spalvingame savo gyvenime Vizgirda buvo ne vien tik tapytoju, vitražo meistru, knygų iliustratoriumi, bet ir mokytoju, administratoriumi, nepavargstančiu kovotoju prieš diletantizmą, menkavertiškumą ir patalimą. Giliai tikėdamas, kad mene išsireiškia tautos kultūrinės ir dvasinės vertybės, ir likdamas ištikimu duotam pažadui "tarnauti atgimstančios tėvynės epochai", dail. Vizgirda tikrai

LOS ANGELES

VASARIO 16-TOJI

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 71-rių metų Vasario 16 dienos minėjimas įvyks vasario 19 dieną sekmadienį, šv. Kazimiero parapijos salėje. Tai dienai numatyta tokia programa:

1. 10:15 val. ryto vėliavų pakėlimas šv. Kazimiero parapijos kieme. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Pageidaujama, kad moterys ir mergaitės pasipuoštų tautiniais rūbais.

2. 10:30 val. iškilmingos pamaldos su pritaikintu pamokslu. Mišias gieda parapijos choras ir solistai, vadovaujami komp. Broniaus Budriūno.

3. 12:30 val. p. p. akademija-minėjimas šv. Kazimiero parapijos salėje. Pagrindinę kalbą pasakys dr. Algirdas Budreckis iš Bostono. Meninę dalį atliks: solistė Vita Vilkenė, jai akompanuoja muzikė Raimonda Apeikytė ir jaunimo choras "Spindulys", vad. Danguolei Varnienė. Chorą paruošė ir vad. muzikė Vita Vilkenė, akompanuoja Rimas Polikaitis, režisierius Algimantas žemaitaitis.

Po minėjimo — pietūs apatinėje parapijos salėje. Kaina asmeniui \$10.00. Dalyvavimą pietuose prašome rezervuoti iš anksto pas: Ramūną Buženą, tel. (213) 245-6048 arba Simą Kvečą, tel. (213) 393-3367.

Vyt. šeštakas

užsitaravo mūsų tautos pagarbos ir jos dailininko vardo... Dabar, kuomet Lietuvoje vėl reiškiasi atgimimas, Viktoro Vizgirdos ir jo epochos dailininkų palikime jaunieji tikrai ras nutrauktą giją to paties audeklo, gaidą tos pačios giesmės, tos pačios širdies plakimą".

RENGINIAI

• **Vasario 16-sios minėjimas Norwoode** vasario 5 d. Pagrindinis kalbėtojas — inž. dr. Jurgis Gimbutas.

• **Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas Bostone** vasario 12 d. Pagrindinė kalbėtoja — Gintė Damušytė iš New Yorko.

• **Vasario 16-sios minėjimas Brocktone** vasario 12 d. Pagrindinis kalbėtojas — Andrius Eiva iš Washingtono, D. C.

• **Bažnytinės muzikos koncertas** balandžio 2 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje Norwoode. Velykinės religinės muzikos koncerto programą atliks styginis kvartetas.

• **Laisvės Varpo pavasarinis kultūros renginys** balandžio 9 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje.

EKSKURSIJA Į MEKSIKĄ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius rengia 7 dienų ekskursiją laivu į Meksikos Rivierą š. m. lapkričio 11 d. iki lapkričio 18 dienos.

Norint gauti papigintą kainą ir geresnes vietas, suinteresuoti kelione prašome galimai greičiau, bet ne vėliau š. m. vasario 12 dienos, registruotis pas ekskursijos vadovą Vytautą Šeštoką. Telefonai: Įstaiigos (213) 620-3781 darbo valandomis arba vakarais namuose (213) 275-2690. Arba rašyti namų adresu: 127 South Clark Drive, Los Angeles, Calif. 90048.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

V. Sirutis, Los Angeles	10.00
E. Trečiokas,	
Riviera Beach	10.00
A. Karaša, Fallston	20.00
N. Gabienė, Brooklyn	5.00
P. Pagojus, Detroit	5.00
E. Raštikienė, L. Angeles	7.00
S. Talat-Kelpša, Chicago	15.00
T. Bartkus, Sornia	10.00
Ch. Bogushas,	
Middlebury	10.00
E. Laurinaitienė, Panania	10.00
F. Juras, Cleveland	5.00
G. Žemaitis, Cleveland	5.00
Z. Milūnas, Tarzana	10.00
Dr. B. Paprockienė,	
Glendale	30.00
A. Bliūdžius, Detroit	20.00
T. Janukėnas, Dorchester	5.00
P. Ambraziejus, Falmouth	5.00
P. Šukys, Kearny	30.00
Beverly Shores	
Lietuvių Klubas	50.00
P. Varkala, Basingstoke	30.00
Iz. Jonaitienė, Euclid	40.00
V. Mažeika, Park Ridge	50.00
D. Birutis, Wayne	10.00
O. Daškevičienė, Chicago	15.00
J. Blažys, Chicago	5.00
S. Smaizys,	
St. Petersburg	20.00
A. Tėvelis, Ancaster	10.00
X. Y., Chicago	20.00
K. Adomavičius,	
Centerville	10.00
K. Žemeckas,	
Indianapolis	10.00
K. Žukauskas,	
Sunny Hills	20.00
E. Varankienė,	
Clarendon Hills	20.00
X. Y., Cleveland	20.00
A. Misiūnas, Detroit	2.00
J. Brantas, Millbury	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

OPPORTUNITY
FOR
REGISTERED NURSE
11 A. M. TO 7 P. M.
40 hour week, including some weekend time. Salary commensurate with experience and ability. Liberal personnel policies & fringe benefits.
Apply call or write to:
Assistant Director of Nursing
QUARRYVILLE
PRESBYTERIAN HOME
625 Robert Fulton Highway
Quarryville, PA 17566
717-786-7321

(4-5)

Br. Raila...

(Atkelta iš 5 psl.)

Savo esme Vasario Šešioliktoji todėl nėra kokia formalistinė nepriklausomos Lietuvos pradžios data. Labai svarbi data, brangi tautinė šventė, bet **ne valstybės pradžia**. Lygiai taip, kaip pvz. Liepos 14-toji, Bastilijos sugriovimo sukaktis, po revoliucijos virto svarbiausia tautine prancūzų švente, bet ne Prancūzijos valstybės įkūrimo pradžia. Prancūzija, įvairių formų valstybė, buvo jau bemaž prieš tūkstantį metų.

Lietuvos valstybė yra jaunesnė, bet irgi ne tokia jaunuolė. Ir, atrodo, ne tik nuo aštuonioliktojų metų. Ji daug, daug vyresnė. Visaip maitota, kurta, perkurta, statyta ir atstatyta. O sovietai, žiūrėkit, net ir niekad neįkurtą kapsukinę "Lietuvą" vis dar stengiasi "atstatyti" raudonosios meškos sterblėje...

(Bus daugiau: — Apie dr. A. Štromo perspėjimus ir optimizmą.)

Dailininkas Viktoras Vizgirda

Spaudžiant jo 85 metų ranką

Antanas Gustaitis

Tokia jau mūsų lemtis, kad menininkas, po ilgų kūrybinių pastangų, kovų ir vargų dėl savo originalios sielos įamžinimo' pagaliau, kolegų ir priešų apkandžiotas, susilaukęs nusipelnętos garbės kartu sulaukia ir visiškai nedžiuginančio, vadinamo 'garbingo amžiaus', kuris atpildui žada tikrai rankų virpėjimą, kojų girgždėjimą, nugarkaulio dieglį ir plastikinius dantis avižinei košei kramtyti. Tad nepaprastai gaila, kad tokia 'garbingo amžiaus' auka šiandien yra jau ir mūsų bičiulis dailininkas Viktoras Vizgirda, kuriam šią žmogaus tragediją čia susirinkome dar ir viešai priminti.

Dėl to atleiskit, jei savo slidinėjančiuose žodžiuose nebūsiu čia kartais pakankamai rimtas, nebandysiu sunkti jums krokodilo ašarų ir dar labiau gaudinti jubilato, kuriam jau ir taip šioji šventė turbūt yra nemaloni. Na, o taip pat nesistengsiu jų sū akyse pūsti iš Viktoro Vizgirdos dinozauro, gyvenusio tarpe dramblių ir kupranugarų, kaip tai panašiuose minėjimuose ir šermenyse yra daroma, nes jis, ir žmogus būdamas, yra didelis.

Žinoma, jūs vis tiek lauksite, kad bent papasakčiau mūsų garbingo jubilato išsamią biografiją. Betgi platus to tikro gyvenimo ir kūrybos aprašymas yra "Lietuvių enciklopedijoje" ir kituose leidiniuose, o kai kurie priešininkai gal žino apie jį net ir tai, ko visiškai nebuvo. Taigi čia priminsiu tikrai stambesnius faktus, kurie sudaro bent Viktoro Vizgirdos šonkaulius, aprėmusius jo gyvybingą širdį ir joje garbingą asmenybės ir kūrėjo sielą.

O trumpai tariant, dar tik vakar rytą sukako 85-ri metai, kai jis, pakeltas į šį pasaulį už kojų, pirmą kartą pro keturių stiklų langelį išvydo Dominikonų kaimą, vėtrų sukreivintus jo medžius, dar kreivesnius jų šešėlius, prie kreivom šakom išpintos tvoros prisiglaudusias vešlias varnalėšas bei tarpe krapų pražydusias dilgėles, ant prieklėčio vašio pakabintą simbolinį spragilo natiurmortą ir laukų peizažo toluomoje jam tiesiai į dangų rodantį kelią Garliavos bažnyčios bokštą.

Ir tas pirminis gimtinės vaizdas jo sieloje ir drobėse taip ir liko net ligi šiol, garbės dienas tęsiant Cape Codo krūmuose.

Aišku, tarp kitko, jis baigė Kauno meno mokyklą, studijavo tapybą Paryžiuje, grįžęs namo su kitais panašiais anarchistais įsteigė jau-

nosios kartos dailininkų Arts kolektyvą, kėlė revoliuciją už 'persitvarkymą' ir prieš senųjų dailininkų 'stagnaciją', 1941 m. buvo Vilniaus dailės akademijos direktorius, Vokietijoje – Freiburgo meno mokyklos administracijos direktorius ir tapybos studijos vedėjas, vienas iš Lietuvių dailės instituto steigėjų ir pirmasis jos pirmininkas, o gi daug kitų pareigų net ir nesutilpo į jo 85 metų veiklos sąvadą.

Pridėkime dar, kad jis dalyvavo visose Lietuvių nepriklausomų dailininkų draugijos parodose Lietuvoje, dailės parodose Rygoje, Talline, Oldenburge, Hanau, Freiburge, Amsterdame, New Yorke, Chicagoje, Toronte, Bostone, o jo darbų yra išsigiję Lietuvos, Latvijos, Vokietijos, Amerikos ir Kanados muziejai ar privatūs kolekcionieriai ir taip pat laimėjęs rieškučias premijų ir medalių.

Be to, turiu dar su dideliu dėkingumu priminti, kad Viktoras Vizgirda buvo ir mūsų Bostono lietuvių dramos sambūrio vaidinimų nuolatinis dekoratorius iki pat šio sambūrio mirties.

Deja, tenka jus vėl atsiprašyti, kad gerbiamo mūsų jubilato kūrybos horizontaliai ir vertikalčiai aš neanalizuosiu, nors, kaip ir kiti panašūs vertintojai, žinau kas tai yra realizmas, impresionizmas, ekspresionizmas, net socialistinis realizmas, tašizmas ir taip pat, kitų savo erudicijai paženklinėti būtinai vartojamas žodis, p o t e p i s. Na, savo autoritetui padidinti gal dar galėčiau pasigirti, kad moku patsai gerai nupiešti gaidį, už kurį kadaise iš, amžiną atilsį, dailininko Juozo Pautieniaus esu gavęs atestate penketuką. Bet tikiuosi, kad kiti mūsų sukaktuvininko kolegos apie jo kūrybą šia proga žymiai įtikimiau čia išsklostys savo profesionališką nuomonę.

Kadangi Viktoras Vizgirda yra ne tik mano ištikimas draugas, bet ir mano satyrų rinkinio "Saulės šermenys" iliustratorius ir bendrakūrėjas, tai vis dėlto šiais atvirumo laikais norėčiau pasidalinti nors bent kai kuriais su jo kūryba susijusiais intymiais išspūdžiais ir išgyvenimais, kurių nėra jokioje enciklopedijoje ir net jo kritikų šmeižtaraščiuose.

Pavyzdžiui, jo nutapytas mano jubiliejinis portretas, svečių nuomone, bent mano kardinoliškai spalvingais marškiniais esąs panašus į išgarsėjusio Vilniaus vyskupo

Jalzykowskio paveikslą, ir tai labai pašviesina mano aureolę.

Poetas Stasys Santvaras kadaise buvo jo nutapytas dešimčia metų pirmyn ir šiandien visiškai atitinka originalą.

Jo dr. Jurgis Gimbutas yra lygiai toks, koks jis mums bičiuliškai ir atsiskleidžia, gerai į jį iš arti išžiūrėjus.

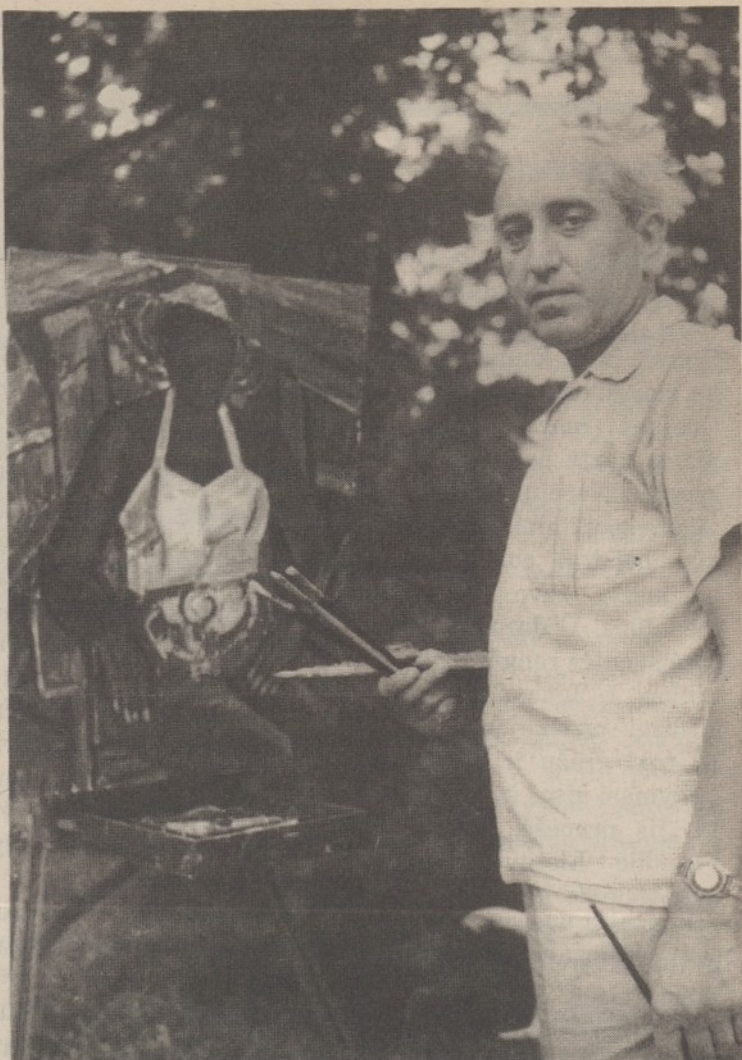
Na o Vizgiros moterys? Jos beveik visos yra patrauklesnės už mano jaunystėje pažintą ponias, nes jų dvasinis modelis turbūt buvo suidealizuota paties dailininko menelajinė gražioji Elena arba paslaptina asmenybė, atrasta Cape Codo smilgose, kurios originalo nudas ilgai kabojo mano miegamajame.

Tiesa, dėl šio Vizgirdos nudo turėjau tik nemalonumų nes mano dorovingi svečiai tuoj pat pasipiktinę pastebėdavo, kad jis sėdi lyg ir per daug atvirai atsigręžęs priekiu į žiūrovą. O atsilankius mūsų šliūbatėviui ir sūnaus krikštėviui, garbingo atminimo misionieriui kun. Antanui Sabaliauskui, mano žmona turėdavo paskubom nukabinti jį nuo sienos ir, jam išėjus, vėl paskubom grąžinti į tradicinę vietą. Taigi dėl šventos ramybės jį padovanojau už mane daug jaunesniam savo sūnui, kaip jo vedybų suvenyrą.

Artėjant prie mūsų jubilato asmens, tenka vis tiek pavažduoti jį tokį, koks jis buvo, yra ir bus, tai pabaigai – dar keletas jo portreto potėpių.

Pirmiausia neužmirština kad Viktoras Vizgirda yra istorinės pavardės ir išvaizdos bajoras ir dar suvalkietis, o gal net ir jotvingis, taigi – išlaikęs ir visas istoriniam suvalkiečiui būdingas savybes. Kovoje prieš kultūrinį nuosmūkį ir dėl savo teisybės jis yra narsus, savo priešininką vertina tikrai vienu centu, kalboje kartais gąsdinančiai tiesmukas, prie svetimų moterų tikrai atsargiai prisiliečiantis esteto dailininko pirštų galais o politikoje – netgi toliau numatantis, negu mūsų veiksniai.

Juk jis buvo vienas pačių pirmųjų mūsų dailininkų, kuris dar prieš 'glasnostį' ir 'perestroiką' aplankė okupuotą Lietuvą, Vilniuje ir Kaune pasigėrėjo savo kūrinių parodomis ir dėl to nė kiek nepaaušo, o grįžęs Amerikon nusišpjoję į "Naujienu" vedamąjį ir kitą fundamentalistinę spaudą, kurioje jis buvo apšauktas komunistu. O dabr jį tenka jau laikyti išeivijos 'atgimimo' pirmūnu, nes į Lietuvos atlaides jau vyksta ir jį ta-

Sukaktuvininkas Viktoras Vizgirda prie vieno savo kūrinio ...

da prakeikusiai, tik žymiai pavėlavę dėl per lėto galvojimo ir per vėlai jiems nusmaigstyti gairių.

Tarp kitų dorybių jubilato naudai norėčiau dar pabrėžti, kad jis niekad neskė nei savo vyresniųjų kolegų dailininkų Petro Kalpoko, Vlodo Didžioko, Antano Aleksandravičiaus ar Broniaus Pundziaus bohemiško gyvenimo pavyzdžių ir nuo pat jaunystės iki užvakaryšios dienos buvo santūrus blaivininkas, o šiandien – ir beveik tobulas abstinentas.

Bet, deja, pirmosios bolševikų okupacijos metu ir jį – tik vieną, pirmą ir paskutinį kartą! – smogė Vilniaus priemiestyje visiems tokiems tauriems žmonėms velnio surežisuotas tragiškas likimas. Grįždamas naktį iš baltos, tos lemtingos dramos aukščiausios įtampos momentu, jis staiga paslydo, krito aukštiekninkas į pusnį ir ėmė šaukti: "Mirštu! ... Mirštu, ir paskutinis sudie! ..." Ir mūsų kultūros laimė, kad tikrai sąmoningas ir ištikimas jo kolega, dailininkas Justinas Vienožinskis, sniege ropodamas apie jį keliais, giedo-

damas gąsdinančias šermėnines giesmes ir žadėdamas dar ilgą ir garbingą ateitį, vis dėlto atkalbėjo mūsų šiandieninį jubilatą, kad nemirtų, ir su jo dar šiltu lavonu nusvyravo abudu sveikatos pataisyti.

Taigi manau, jog tai yra viskas, ką galiu apie mūsų brangų bičiulį pasakyti.

Train to be a Professional

•**SECRETARY**

•**EXECUTIVE SEC.**

•**WORD PROCESSOR**

HOME STUDY / RES. TRAINING

•**FINANCIAL AID AVAIL.**

•**JOB PLACEMENT ASSIST.**

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Natl. Hdqtrs, 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

PRECISION®

CARBIDE GRINDERS

For triangle throw-away inserts.
Form Grinders, Blanchard Grinders,
miscellaneous operations requiring
mechanical abilities.
Full fringe benefits.

U.S. TOOL & CUTTER CO.
contact Jim Zemke (313) 624-5300
between 9 am-11:30 am. E.O.E.
(3-5)

Screw Machine Operators

Aeroquip Corporation's Aerospace Division has two immediate openings on second shift for Multiple Spindle Machine Set-Up Operators with five plus years' experience.

We offer excellent wages and benefit package which includes profit sharing. For consideration, please send resume with wage history to: Personnel Manager, Aeroquip Corporation, P.O. Box 1687, Lancaster, SC 29720. Equal Opportunity Employer.

Aeroquip **worldwide**
A TRIMONA COMPANY

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

ŠVENTĖS UŽDARYMAS

Gruodžio 31-ą dieną, pasibaigus krepšinio rungtynėms tarp Lietuvių rinktinės ir Adelaidės "All Stars" vyrų komandų, įvyko šios šventės uždarymas. Grojant maršo garsams, pirmą kartą per visą mūsų sporto švenčių istoriją, į aikštę sportininkai įžygiavo visi bendrai susimaišę ir pasipuošę savo laimėtais medaliais. Uždaromąjį žodį tarė šventės rengimo pirmininkas J. Jonavičius. Nuširdžiai padėkoję visiems už tokį gražų ir sportišką laikymąsi visos šventės metu, jis pranešė, kad IV-ji Pasaulio Lietuvių Sporto šventė vyks Lietuvoje.

Lietuvos sportininkų vadovas A. Poviliūnas, pasveikinęs visus laimėtojus ir padėkojęs visiems organizatoriams už puikų šventės parengimą, pakvietė visus sporto šventės dalyvius dalyvauti IV-je Sporto šventėje Lietuvoje, kas buvo palydėta griausmingais plojimais. Po jo kalbos J. Jonavičius perdavė jam I-sios Sporto šventės Toronte vėliavą, kuri ateityje bus nuolatine pereinamoji vėliava, kuri bus pas būsimųjų žaidynių rengėjus.

Pirmajai š. Amerikos krepšinininkų grupei 1964 metais buvo įteiktas bumerangas ir jis savo darbą atliko, jie grįžo vėl pas mus. Ir ši kartą, atsisveikinant Lietuvos sportininkus, jiems buvo įteikti bumerangai, kas reiškia, kad ir vėl jie turi sugrįžti atgal pas mus.

Šventės rengimo pirmininkui J. Jonavičiui oficialiai uždarius III-sias žaidynes, jos buvo baigtos Lietuvos himnu.

Lietuvos, š. Amerikos ir Australijos sporto vadovų nutarimai

Šiame istoriniame posėdyje dalyvavo: Lietuvos kūno kultūros ir sporto komiteto pirmasis pavaduotojas ir Lietuvos olimpinio komiteto pirmininkas Artūras Poviliūnas, šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos vicepirmininkas Rimgaudas Dirvonis ir valdybos narys Vytautas Grybauskas, Kanados lietuvių sporto vadovybės atstovas Pranas Berneckas, Australijos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos pirmininkas Jurgis Jonavičius ir spaudos atstovas Antanas Laukaitis (Australija).

Posėdyje, kuriam pirmininkavo J. Jonavičius, buvo nutarta:

- IV-tas Pasaulio lietuvių sporto žaidynes pavesti surengti Lietuvai.

- I-ųjų Pasaulio lietuvių

žaidynių vėliava skelbiama nuolatine pereinamoja Pasaulio lietuvių sporto žaidynių vėliava ir todėl ji yra perduodama Lietuvos delegacijai, rengiančios šalies atstovams.

- Kreiptis į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą su prašymu, kad į ją būtų įjungtas narys sporto reikalams.

- Priimti Lietuvos atstovo A. Poviliūno pasiūlymą, sušaukti 1990 metais, Dainų šventės metu Lietuvoje, pasaulio lietuvių sporto vadovybių suvažiavimą, kurio metu būtų aptarta ir nustatyta ateities gairės visam lietuvių sportiniam gyvenimui ir darbui.

- Posėdyje buvo išreikšta vieninga nuomonė, kad IV-sios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės turėtų būti surengtos galimai anksčiau, jei įmanoma jau 1991 metais.

Australijos Lietuvių Dienos

Kartu su III-mis Pasaulio lietuvių spordo žaidynėmis, Adelaidėje vyko ir tradicinės mūsų jau XV-sios Lietuvių Dienos. Jos vyks ta kas dveji metai ir yra rengiamos didesnėse mūsų kolonijose. Kaip ir kiekvienos, taip ir šios Lietuvių Dienos, prasidėjo iškilmingomis pamaldomis, kurios vyko Adelaidės didžiojoje katedroje, pagrindiniu celeberrantu esant Adelaidės lietuvių kapelionui kun. J. N. Petraičiui MIC, dalyvaujant ir kitiems Australijos lietuvių kunigams ir svečiui Adelaidės arkivyskupui L. A. Faulkner, kuris pasakė ir šiai šventei pritaikintą pamokslą, pasveikinęs visus atvykusius lietuvius ir išskeldamas lietuvių didelę reikšmę Australijos gyvenime. Pamaldų metu giedojo jungtinis Adelaidės šv. Kazimiero parapijos ir "Lituania" choras, vadovaujamas N. Masiulytės ir solo giedant G. Vasiliauskienei. Pamaldose visos organizacijos ir jų atstovai dalyvavo su savo vėliavomis. Po religinių iškilmų, visa didžiulė eiseną, policijai sustabdžius visą judėjimą pagrindinėje Adelaidės gatvėje, vedant pasikirų organizacijų vadovams ir daugybei vėliavų, pradėjo žygiuoti į Adelaidės miesto rotušę.

Atidarymas

Didžioji Adelaidės miesto rotušės salė buvo pilna. Įėjus į ją visiems garbės svečiams, kurie buvo palydėti tautiniais drabužiais pasipuošusių merginų, į sceną buvo įnešta pirmosios dvi Australijos ir Lietuvos vėliavos, kurias įnešė du

aukščiau sportininkai, juos vėliau pasekant ir kitoms organizacijų vėliavoms. Adelaidės choras, diriguojamas G. Vasiliauskiene, sugiedojo Lietuvos himną. Sveikinimo žodį, pristatydamas visus garbės svečius, tarė Lietuvių Dienų komiteto pirmininkė J. Vabolienė, pabrėždama, kad lietuviai į Australiją atvyko ne tik turtą ieškoti, bet ir laisvės, kurią mes čia ir suradome, už ką esame dėkingi šiam kraštui, nors tai ir nėra mūsų gimtinė. Šiandien mūsų trispalvės plėvėsuoja pagrindinėje šio miesto gatvėje, kad net akys raibsta ir mes didžiuojamės esą lietuviai.

Australijos LB Krašto valdybos pirmininkė D. Baltutienė savo žodyje pasveikino visus atvykusius ir ypatingai sportininkus iš Lietuvos ir buv. politinį kalinį dr. A. Statkevičių, atvykusį iš Amerikos.

Pasaulio L. B. pirmininkas dr. V. Bieliauskas perdavęs linkėjimus nuo visos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, džiaugėsi šia švente ir tokiu gražiu senųjų metų užbaigimu, kuris jau tęsiasi virš 30 metų. Mes, pasakė jis, kartu su visais Lietuvos žmonėmis troškiam, kad Lietuvoje pasibaigtų esanti laisvės žiema ir prasidėtų Adelaidėje esanti laisvės vasara. Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt.

Pietų Australijos premjeras J. C. Bannon, kuris čia dalyvavo su kitais ministrais ir parlamentarais, šias Lietuvių Dienas oficialiai atidarė, pirmuoju žodžiu pasakydamas visiems "Labas". Jis džiaugėsi, kad šios dienos vyksta Adelaidėje, kartu ir australams švenčiant savo 200 metų išikūrimą. Jūs lietuviai, pasakė jis, idėjote į Australiją daug kultūrinių gėrybių, kurios Australiją padarė tokią, kokia ji dabar yra. Jūsų tradicijos, jūsų kultūrinis gyvenimas, jūsų kalba, kas visa yra šiame jūsų festivalyje parodoma, turi ir toliau būt taip gražiai išlaikoma ir jūs tą išlaikyti turite dar labai ilgai. Jeigu Lietuvoje tas visas persitvarkymas įvyks pilnąja žodžio prasme, tai tikrai ir jūs ir mes, galėsime tik širdingai pasidžiaugti. Palinkėjęs visiems lietuviams geros sėkmės, jis oficialiai šį festivalį atidarė.

Oficialioje atidarymo programoje buvo labai jausmingai ir gražiai išpildyta B. Brazdžionio kantata "Per pasaulį keliauja žmogus", kuriai muziką parašė komp. Br. Budriūnas. Kantatą atliko: Jungtinis Adelaidės choras, diriguojamas G. Vasiliauskiene, poeziją skaitė S. Kubilius, solo dainavo G. Zigaitytė ir P. Račkauskas, pianinu skambinant N. Masiulytei.

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

BALANDIS

LIETUVA IR BELGIJA — 14 dienų. 8 d. Lietuvoje, 9 naktys Vilniuje, 1 d. Maskvoje, 2 d. Briuselyje.
Kelionė Nr. 414 balandžio 14-27 **\$1,799** iš Bostono ir Niujorko
\$1,982 iš Čikagos

GEGUŽĖ

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 9 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 511 gegužės 11-24 **\$2,109** iš Bostono ir Niujorko
\$2,292 iš Čikagos
 LIETUVA IR RUSIJA — 13 dienų: 7 d. Lietuvoje, 4 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade.
Kelionė Nr. 515 gegužės 15-27 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos
 LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 525 gegužės 25-birželio 8 **\$2,299** iš Bostono ir Niujorko
\$2,482 iš Čikagos

BIRŽELIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 20 dienų: 15 d. Lietuvoje, 14 naktų Vilniuje, 2 Kaune, 1 Maskvoje, 1 Zūriche.
Kelionė Nr. 608 birželio 8-27 **\$2,599** iš Bostono ir Niujorko
\$2,782 iš Čikagos
 LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 615 birželio 15-29 **\$2,399** iš Bostono ir Niujorko
\$2,582 iš Čikagos
 BALTIJOS VALSTYBĖS, RUSIJA IR SUOMIJA — 17 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Taline, 2 Rygoje, 2 Leningrade, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 622 birželio 22-liepos 8 **\$2,699** iš Bostono ir Niujorko
\$2,882 iš Čikagos
 LIETUVA, RUSIJA, ŠVEDIJA IR SUOMIJA — 18 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Stokholme, 1 Helsinkyje. Kelionė laivu Baltijos jūra naktį iš Stokholmo į Helsinkį.
Kelionė Nr. 627 birželio 27-liepos 13 **\$2,949** iš Bostono ir Niujorko
\$3,132 iš Čikagos

LIEPA

LIETUVA, LENKIJA IR ŠVEICARIJA — 22 dienos: 15 d. Lietuvoje, 13 naktų Vilniuje, 2 Kaune, 3 Varšuvoje, 1 Zūriche.
Kelionė Nr. 704 liepos 4-25 **\$2,759** iš Bostono ir Niujorko
\$2,942 iš Čikagos
 LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Zūriche.
Kelionė Nr. 713 liepos 13-27 **\$2,269** iš Bostono ir Niujorko
\$2,452 iš Čikagos
 LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 717 liepos 17-31 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko
\$2,642 iš Čikagos

RUGPJŪTIS

LIETUVA, ESTIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 9 d. Lietuvoje, 7 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 1 Taline (laivu iš Helsinkio) 2 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 802 rugpjūčio 2-16 **\$2,389** iš Bostono ir Niujorko
\$2,572 iš Čikagos
 LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 810 rugpjūčio 10-24 **\$2,399** iš Bostono ir Niujorko
\$2,582 iš Čikagos
 LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė nr. 814 rugpjūčio 14-28 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko
\$2,642 iš Čikagos

RUGSĖJIS

LIETUVA, LENKIJA IR ŠVEICARIJA — 22 dienos: 15 d. Lietuvoje, 14 naktų Vilniuje, 2 Kaune, 3 Varšuvoje, 1 Zūriche.
Kelionė Nr. 905 rugsėjo 5-26 **\$2,759** iš Bostono ir Niujorko
\$2,942 iš Čikagos
 LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 914 rugsėjo 14-27 **\$2,209** iš Bostono ir Niujorko
\$2,392 iš Čikagos
 LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.
Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23 **\$1,799** iš Bostono ir Niujorko
\$1,982 iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 105 spalio 5-19 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15 **\$1,699** iš Bostono ir Niujorko
\$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR SUOMIJA — Naujų Metų kelionė, 21 diena: 15 d. Lietuvoje.
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 18 **\$1,949** iš Bostono ir Niujorko
Kelionė Nr. 129: 16 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje.
Gruodžio 29-sausio 18 **\$1,949** iš Bostono ir Niujorko
\$2,132 iš Čikagos

BALTIC TOURS & ORBIS PARODO VISĄ LIETUVOS IR LENKIJOS GROŽĮ

16 d. kelionė: 6 d. Lietuvoje
 7 naktys Vilniuje, 4 Varšuvoje, 2 Krokuvoje, 1 Zūriche.
Kelionė Nr. 519 gegužės 19-birželio 3 **\$2,059** iš Bostono ir Niujorko
\$2,242 iš Čikagos
Kelionė Nr. 616 birželio 16-liepos 1 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos
Kelionė Nr. 714 liepos 14-29 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos
Kelionė Nr. 811 rugpjūčio 25-rugsėjo 9 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktiniais kiekvienai grupei

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagai pas jus. Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
 77 Oak St., Suite 4
 Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Prof. dr. P. Joniko mokslinės knygos sutiktuvės

Lituanisto k a l b i n i n k o prof. dr. Petro Joniko mokslinis veikalas — **LIETUVIŲ KALBA ir TAUTA AMŽIŲ BŪVYJE** — antrinė antraštė "Visuomeniniai lietuvių kalbos istorijos bruožai" pasirodė 1988 metais, nors išleidimo data pažymėta 1987 metai. Matyt, spausdinimas užtruks dėl leidyklų apkrovimo ar kitų priežasčių, kaip kartais šiuo metu pasitaiko su lietuviškais leidiniais. Išleido Lituanistikos Instituto leidykla, spaustu- vė, vieta ir kaina nepažymėta. Knyga yra kietais viršeliais, 454 pusl., švariai atspausdinta, teikia malonų įspūdį ir gundo paimti į rankas. Duotas Lituanistikos Instituto adresas: 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636.

Duotame rėmėjų sąrašė, tarp kitų aukotojų paminėtas ir Lietuvių Fondas, tik nepažymėta suma. Mano turimomis žiniomis, LF šios knygos leidimą parėmė 4,000 dol.

Knygos autorius prof. dr. Petras Jonikas, kilęs iš Tauragės ir ten išėjęs vidurinį mokslą. 1927 m. įstojo į Lietuvos (vėliau pavadintą Vytauto Didžiojo) universiteto humanitarinių mokslų fakultetą, kur pagrindine šaka studijavo lietuvių kalbą, kartu dėstydamas aukštesniosiose mokyklose. Studijas baigė 1934 m. ir buvo paliktas ruoštis profesūrai. Studijų tikslais lankėsi Rygos, Vienos ir Karaliaučiaus universitetuose, o nuo 1937 m. profesoriavo Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose, 1942 m. sausio 31 d. buvo suteiktas filologijos daktaro laipsnis už disertaciją "Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos kūrimasis priešaušrio ir Aušros laikais".

Dr. P. Jonikas yra parašęs ir daugiau veikalų lietuvių kalbos ir jos raidos klausimais. Spaudoje rašinėti pradėjo dar būdamas mokytojų seminarijoje, o vėliau kalbos ir visuomeniniais klausimais rašinėjo ir dar teberašo daugelyje lietuviškų laikraščių bei žurnalų, dalyvauja organizacijose. Vokietijoje profesoriavo Pabaltijo universitete, o persikėlęs į Ameriką, Chicago, vedė kalbos skyrių Naujienose, organizavo ir vadovavo Lietuvių profesorų draugijai, Lituanistikos Institutui, bendradarbiavo lietuviškose enciklopedijose, studijavo bibliotekininkystę Chicagos universitete ir 1958 m. gavo magistro laipsnį.

Profesor i a v o Chicagos

universitete ir Pedagoginio- me lituanistikos institute ir 1970-76 m. buvo instituto redaktorium. Pats rašė ir redagavo kitų raštus, iš kurių pažymėtini A. Salio du tomai: "Bendrinė kalba" I (570 psl.) 1979 m. ir "Tikriniai vardai" II (696 psl. 1983 m. Parašė ir atspaudė daug studijinių straipsnių Aiduose, Varpe, Naujoje Viltėje ir kitur. Tai nepaprasto darbštumo ir kruopštumo mokslininkas - kalbininkas.

Dr. P. Jonikas savo parašytoje knygoje, kaip antrinis pavadinimas sako — Visuomeniniai lietuvių kalbos istorijos bruožai, paliečia lietuvių kalbos ir tautos raidą nuo giles senovės iki spaudos atgavimo 1904 m. Apie Lietuvos vardą ir lietuvių kalbos kilmę senovės metraščiuose žinių labai maža tėra. Tik vienuoliktą amžiaus pradžioje užtikamas Lietuvos vardas rusų ir vokiečių šaltiniuose.

Autorius knygos pratar- mėje rašo: "Nuodugnes- niam šios sudėtingos temos nagrinėjimui ir viso tyri- nėtojo amžiaus gal būtų per maža; sėkmingiau šiam darbui atlikti reikėtų ištiso tyrinėtojų būrio... Kad ir šiomis tyrimo sąlygomis neatidėliotinai reikėjo kam imtis nagrinėjimo temos, kuri jau kada buvo aktua- li mūsų tautos gyvatai, o ir dabar vis tokia pasilieka... kad be lietuvių kalbos ne- bus ir lietuvių tautos" (ma- no pabraukta AJ).

Išidėmėtinai visai išėivi- jai, ypatingai tiems, kurie mano, kad ir nemokėdami lietuvių kalbos, gali būti naudingi lietuvių kultūros ugdymui. Politiniu atžvil- giu taip, nes lietuvių reika- lus savo balsu ar įtaka gali reikiamai paremti, bet kul- tūriniai — nieko.

Autorius šia studija nori padėti viduriniajai, o ypač jaunesniajai lietuvių kartai, kuri mokyklose negavo pa- kankamo lituanistinio švie- timo. Studija parašyta ob- jektyviai, bet populiaria platesniajai visuomenei tai- koma kalba.

Knygos gale pridėtos san- trumpos, bibliografija, se- nųjų raštų faksimilės ir pa- vardžių bei asmenvardžių rodyklės. Ypač knygą pra- turtina senųjų raštų faksi- milės, parodančios lietuvių raštijos pirmuosius žings- nius ir padarytą pažangą.

Dr. Petras Jonikas šiuo moksliniu darbu nusipelnė gilią padėką ne tik išėivi- jos, bet ir visos atgimusios lietuvių tautos. Mūsų pa- stangos išlaikyti lietuvių

Poetas Kazys Saja New Yorke.

V. Maželio nuotr.

NEW YORK

VAKARAS SU RAŠYTOJU K. SAJA

Susitikimas su rašytoju- dramaturgu Kaziu Saja įvy- ko praeities metais gruodžio 12 d. Aušros Vartų parapi- jos salėje, New Yorke.

Susitikimą organizavo Audra Misiūnienė telefoni- nės krivulės būdu, nes K. Saja su žmona tik trumpam sustojo New Yorke.

Supažindinus dramatur- gą su klausytojais, kurių buvo virš 50, pasisakė, kad jis yra daugelio knygų ir dramos veikalų autorius. Priminė, kad Klaipėdos dra- mos teatras šiuo metu re- petuoja jo dramos veikalą "Žemaičių piemuo" (vysk. Valančiaus tema) ir daly- vaus šiauliuose rengiamam teatrų festivalyje.

Šiam susitikimui plana- vęs paskaityti su akt. A. Čiuberkiu dialogą iš savo naujausios dramos, bet dėl laiko stokos nebuvo suspė- ta tai įvykdyti.

Nusakęs savo keletą, la- bai charakteringų biografi- nių, jaunystėje pergyventų, epizodų, paskaitė iš spaudai paruošto novelių rinkinio "Tarsi, vagis nusinešė..." Rinkinys sudarytas iš as- meninių pergyvenimų ir nu- tikimų.

Skaitė 3 noveles. Ypač paskutinioji — kur kalbama apie brolių ir jo mirtį — gi- liai paveikė ne tik klausyto- jus, bet ir patį autorių jau- dino.

Ir novelių turinys ir per- davimas pasigerėtini. Vis- kas koncentruotai, pergaltai įpinta į gražų litera- tūrinio kūrinio stilių. Vietomis praskambėjo ir li- n k s mesnės pasakojimo vietos, kurias klausytojai palydėdavo garsiu juoku.

Čia ir pasireiškė Sajos su- gebėjimas klausytojus už- burti savo gražiu balsu, žo- dingumu, o vietomis net ir

ežere, minėjimai, darbo su- eigos ir metinė šventė.

Vyr. valdybos pirm. Aud- ronė Gulbinienė painforma- vo apie praėjusiam savait- (Nukelta į 10 psl.)

vaidybiniu mostu ar pavaiz- davimu kalbamo asmens ti- pą ir tuo sugyvinamas pa- tį pasakojimą, o graži tar- sena leido kiekvienam su- prasti ištartą žodį. Supran- tama kodėl jisai dažnai kviečiamas dalyvauti litera- tūros vakaruose ar išvyko- se, kaip patsai pasisakė.

Tai didelis rašytojo talen- tas, kad moka ir gali visa tai sujungti į vienalytį de- rinį. Retai, kuris iš autorių — ar tai poetas ar rašyto- jas — moka ir sugeba savo kūrinį perduoti. Šiuo atveju Kazys Saja — meistras.

Po to sekė pokalbis.

Kadangi tik prieš kelias dienas buvo išvykęs iš Vil- niaus, tad galėjo išsamiau papasakoti apie paskuti- nuosius įvykius Lietuvoje, kurių eiga eina sraunia va- ga.

Jisai gyvena tais esamais pasikeitimais, mato kokie sunkumai yra, supranta, kad daug ir didelių darbų turi atlikti ir Sąjūdis ir Ly- ga, kad nelengva žmonėms persiimti demokratizacijos reformomis, kad reikia su- siklausymo, vienybės, ku- rios ne visada lietuviuose būna, kad yra ir priešingų tai demokratinei eigai, kad yra nenorinčių prie pasikei- timų prisidėti.

Luošina persitvarkymo procesą Lietuvoje gyvenan- čios kitos tautybės, nors jų ir nedaug, bet vistiek truk- do dirbamą darbą. Pav., at- gavus Katedrą, lenkai tuo- jau sukrito reikalauti joje 50% lenkiškų pamaldų, nors jiems yra jau nuo seno ki- tose bažnyčiose lenkų kalba pamaldos. Va, čia jau rodo savo šovinistiškus porei- kius.

Bet yra ir džiuginančių reiškių: per 5 dienas bu- vo surinkta virš 2-jų mili- jonų parašų remiant persi- tvarkymo vyksmą, kad ne tik Lietuva tai žinotų, bet ir centras Maskvoje, kokie yra lietuvių tautos pageida- vimai.

Pasidžiaugė, kad jau "su- sijungė" lietuvių poezija ir proza ir nebėra "jūsų ar mūsų" literatūra. Jau kal- bama kaip apie vieną lietu- vių literatūrą ar jina klesti dabartinėje Lietuvoje ar laisvame pasaulyje. Ją na- grinėja akademikai, litera- tūros kritikai, jau užatlan- tės kūrėjų leidiniai spaus- dinami Lietuvoje, o A. Ša- pokos istorija bus prieina- ma moksleivijai, studen- tams ar savo tautos praei- timi besidomintiems.

Buvo ir užklausimų, į ku- riuos Saja atsakinėjo pla- čiai juos paaiškindamas, ko- menduodamas.

Susitikimas prasidėjo po 8 val. vakaro ir tęsėsi iki 11:30 ir visai neprailgo. Va- karą galima drąsiai pava- dinti literatūrinio deiman- čiuku ir išsamiu įvykių Lie- tuvoje pranešimu.

Vitalis Žukauskas

Jaunikis

Vladas Vijeikis

Mergaitė, po ilgų simpoziumų su tėvais, atsivedė savo išrinktą vakarieni. Tas išrinktasis atrodė nei šiaip, nei taip. Vinegretą valgydamas užsidėjo akinius. Gal kad įžiūrėtų smulkiai sukapotas vinegreto sudėtingas dalis.

— Analizuoja, — pagalvojo tėvas. — Nori žinoti visus jį pasitinkančius reikalus. Neblogai.

— Neprimato, — pagalvojo mamytė. — Negerai. Ne įžiūrės visų gerų dukters savybių.

Po vakarieniškos jaunikaitis nusišluostė lūpas su servetėle.

— Negerai, — pagalvojo mamytė. — Servetėlių skalbimui praleis daug pinigų. Ir dukteriai vargas.

— Toli numatantis, — pagalvojo tėvas. — Gali kartais tekti bučiuotis. Tai kaip tu priglausi savo lūpas prie kitų, jei ten dar vinegreto likučiai kabaldžiuojasi.

Po vakarieniškos jaunikaitis padėkojo, pabėrdamas keletą komplimentų apie pui-

kią vakarienię ir paptelėjo mamytei į ranką.

— Koks džentelmenas! — sutirpo mamytė.

— Senų pažiūrų durnius — nutarė tėvas.

Neturėdami ką veikti, visi susisėdo prieš dėžę su dideliu stiklu ir nutarė pažiūrėti televiziją. Kokią stotį? Jaunikaitis pareiškė, kad jis daugiausia žiūri vienuoliktą. Ten moksliškos programos. Užsuko. Pasirodė programa nagrinėja išsiskyrimus. O vienas dalyvis pareiškė, kad jam daug geriau patinka išsiskyrus negu vedus. Mamytė ėmė šaukti, kad reikia pakeisti stotį. Tėvas norėjo dar žiūrėti, jam patiko. Bet, kaip visada, mamytė laimėjo ir buvo atsukta kitur. Čia rodė kartūnus, kaip katinas gauda pelę.

— Labai naudinga programa, — pareiškė mamytė. — Mūsų katinas turėtų pamatyti. Žinotų kaip reikia duona užsidirbti. Beje, metas kavai. Jau jaučiu kvapą besklindantį iš virtuvės. Mat, mes turime automatą. Įpili vandens ...

— Geriau nešk kavą. Apie techniką ne ką išmanai.

Norėjo pasakyti 'kaip kiaušelis apie apelsiną', bet susilaikė. Tokie palyginimai tik intymiaame ratelyje tinka. Tuojau pat pridėjo.

— O aš turiu kas kavą gerokai pagerins.

Ristele išbėgo ir grįžo nešinas konjako bonka. Jaunikaitis pagalvojo, kad čia jo garbei konjakas atsiranda, bet apsiriko. Tėvelis senai laukė progos, kad be priekaištų ir išmetinėjimų galėtų vieną kitą taurelę išlenkti. O čia tokia proga!

Mamytė, giliai užsiėmusi jaunikačio apžiūrinėjimu, nepastebėjo, kad tėvelis žymiai iš didesnės stiklinės gurkšnoja ir visai nelaukdamas eilės.

Nusibodus televizinei istorijai apie katiną ir pelę, buvo atsukta į kitą stotį. Šioje filmo vidurio istorijoje buvo rodoma vestuvės. Besišypsantys jaunieji buvo apiberti ryžių kruopomis.

— Gerbiamoji ponai, — kreipėsi jaunikaitis į mamytę, — o jūsų vestuvėse kas buvo barstoma?

Mamytė, nenorėdama prisipažinti, kad jos vestuvėse niekas nieko nebarstė, pakeitė temą.

— Mano manymu, kiekvienas vyras, kuris nori veti, turi turėti šimtą dolerių savo kelnų kišenėje, penkis šimtus švarko kišenėje ir keletą gerų plastikinių kredito kortelių.

Merguzėlės gerokai pabaksnotas alkūnė į šonkaulius, jaunikaitis pagaliau pa-

reiškė norą vesti dukterį. Tą patvirtindamas dar trim rankos pabučiavimais. Čia buvo pasigęsta tėvo. Kur jis? Buvo surastas kitame kambaryje ant sofos, laimingai konjako įtakoje užsnūdęs.

— Nikodema, — pašnibždėjo mamytė, — jaunikaitis prašo tavo dukters rankos.

— Rankos mano reumato susuktos, Jau ir kojos atrodo bus greit atsuktos atgal, — sušvebeldžiavo tėvelis, kurio vardas tikrai buvo Nikodemai ir per daugelį metų atsiliepdavo tą vardą išgiręs.

— Jaunikaitis nori tavo dukterį imti.

— Kaip tai imti? — sune-rimo Nikodemai. — Man ji daug kainavo. Valgydinau, apvilkau, į mokslus leidau. Tiek pinigų! O čia kažkas nori imti. Nieko gyvenime negavau veltui ir nieko veltui nedaviau. Kiek jis duos? Afrikoje merga penkias karves kainuoja. Mažiausia. O jei graži ir išmokslinta — tai dar daugiau ...

Nikodemai dar daug ką sakė, bet mamytė numojo ranka ir nuėjo su jaunaisiais vestuvių iškilmių planuoti.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

MACHINISTS NEEDED
DED-TRU OPERATOR
DIE FINISHER
ID/OD DRINDER HANDS
Must be experienced, and familiar with carbide and steel tooling for cold heading, forming and impact extruding. Good pay, benefits, excellent working conditions.
SOUTHERN CARBIDE DIE
10130 Capital Ave.
Oak Park, MI 48327
313-542-1600

(2-8)

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:
Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:
Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens skaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

CHICAGO

(Atkelta iš 9 psl.)

galyje (I. 13-15) įvykusią Olimpia Sport Wise išvyką — profesijų konferenciją. Šioje išvykoje dalyvavo apie 40 dalyvių, kurių tarpe buvo 15 prelegentų ir 11 studentų. Mažoka buvo pačių jaunųjų ar gimnazijas baigiančiųjų, kuriems ši konferencija buvo skirta, bet praėjo labai geroje nuotakoje ir dalyvavusiems buvo naudinga. Rengtina ir kitais metais. Jos pranešimą papildė kartu dalyvavę kolegos — Vaclovas Mažeika ir Vitas Plioplys. Plačiau apie šią konferenciją rašo joje dalyvavę.

Pabaigoje buvo pasirašinta skaityti ir prenumeruoti **DIRVĄ** ir **NAUJĄJĄ VILTĮ**, nes jaunesnieji per mažai domisi sava spauda, o spauda yra gyvybės siūlas tarp plačiai išsisklaidžiusių lietuvių.

Po sueigos, kurioje dalyvavo daugiau jaunųjų korporantų, buvo pasivaišinta ir pabendrauta.

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio valdybą sudaro kolegos-ės: pirm. Loreta Deveikytė (3556 West Columbus, Chicago, Ill. 60652, telef. 312-476-1548), vicepirm. Darius Balzaras (312-776-4975), sekretorė Rasa Plioplytė (312-737-4173), išdininkas Ritas Pavilionis (312-257-7963), valdybos narė Rita Stončienė (312-509-0511), tėvūnas Vitas Plioplys (312-776-1938), magistrė Bronutė Barauskaitė (312-476-4292).

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą tiūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

AUKOS VASARIO 16 GIMNAIZJAI

Vasario 16-tos gimnazijai per Iz. Jonaitienę aukojo šie asmenys:

Apanius, Vincas	\$25.00
Barniškaitė, Mega	20.00
Barniškis, Jonas	40.00
Dr. Bergen, Valdo	25.00
D.L.K. Birutės d-ja	15.00
Čepulienė, Roma	15.00
Akvilė ir Benediktas Karkliai	100.00
Gudėnas, Jonas	20.00
Koncevičius, John	399.00
Natkevičienė, Gražina	60.00
Račylienė, Jugasė	20.00
Pautienienė, Beatričia	20.00
Petkevičienė, Justina	30.00
Šatkas, Česlovas	20.00
Stasas, Henrikas	12.00
Slabokienė, Lina	12.00
Žilinskai, Onutė ir Petras	25.00
Stempužis Juozas	45.00

Ačiū visiems aukotojams už lietuvišką širdį. Ypatinai dėkoju ponui John Koncevičiui, kuris tik Dirvoj paskaitęs mano prašymą atsiuntė tokią gausią auką.

Izabelė Jonaitienė

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

• **Dr. John ir Natalija Chernetzky**, Cleveland Hts., Ohio, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

• **Izabelė Jonaitienė**, Euclid, Ohio, Dirvai paremti atsiuntė 40 dol. Ačiū.

• **PAJAMŲ MOKESČIŲ** (Income Tax Service) mokėjimo formas ir šiais metais pildė Vincas URBATIS. Nuo vasario mėn. 1 dienos V. Urbaitis pradės šį patarnavimą TAUPOS kooperatyvo įstaigos patalpose, trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 2 v. p. arba pagal susitarimą. Skambinkite tel. 442-9091.

CUSTODIAN COUPLE. Mature husband and wife needed part-time tof luxury Shaker Heights apartment. Compensation includes salary, plus one-bedroom suite, utilities. No children, no pets. For interview, phone 621-6300.

THERAPIST/MSW — To join a progressive, expanding treatment organization in the Lowell area. The successful applicant will be skilled in individual and group therapy with emotionally disturbed adolescents in a residential setting. Starting salary \$23,000-\$32,000 depending on experience. Send resume and salary requirement to: RIVERVIEW, P. O. Box 188, Lowell, MI 49331. (5-9)

Prieš 20 metų pradėta tradicija

Dvidešimts metų žmogaus gyvenime yra ilgas laikotarpas. Tas pats ir organizacijos darbe. Jaunuolis tampa subrendusiu žmogumi, o subrendęs žmogus po 20 metų jau tampa seneliu. Gi organizacijos darbe įgyjama patyrimo ir sėkmės, jei tiek metų išsilaikoma.

Prieš 20 metų Clevelando Pilėnų Tuntui labai sėkmingai vadovavo s. Vytautas Staškus. Tuntininkas turėjo labai gražų būrį skautų vyčių. Nežinau kas davė mintį, bet su tuntininko sutikimu skautai vyčiai nutarė suruošti Kūčias. Tuntininkas s. V. Staškus kreipėsi į mane, kad aš padėčiau tas Kūčias suruošti, žinoma, su visais lietuviškais Kūčių papročiais.

Gavome plotkelių – tai Kristaus duona. Gavome didelį obuolį, kurį supjaustėme į tiek dalių, kiek buvo kūčiautojų. Obuolys – tai Adomo pirmoji nuodėmė, kurią ir mes visi gauname. Obuolys dar turi ir kitą prasmę: su piaustytas į tiek dalių kiek yra kūčiautojų reiškia, kad šį vakarą visi esame vienos šeimos nariai. Papuošėme eglutę žvakutėmis, tai Kristaus šviesa. Atsinešėme ir po dovanėlę – tai Kristaus kalėdinė dovana žmogui.

Padėjome ant stalo 12 valgių, tai simbolis paskutinės Kristaus vakarienės su 12 apaštala. Po staltiese padėjome šieno, nes Kristus gimė tvartelyje ant šieno. Skaitėme iš evangelijos skaitinius, pritaikytus Kalėdų šventėm.

Nuotaika buvo labai šventiška ir labai lietuviška, nes tuo laiku jaunimas tarpu savęs kalbėjo tik lietuviškai. Žaidėme ir įvairius kūčių papročių žaidimus. Metėme batą per galvą ir žiūrėjome, kaip jis nukris: jei smailgalis į duris, tai metantis ištėkės arba apsives; jei užkulniu į duris, tai liks viengungiu-e, o jei skersai nukrenta – tai dar visaip gali būti. Ėmėme degtukų pundelį į saują ir žiūrėjome lyginis ar nelyginis skaičius. Jei lyginis, tai sumanymas įvyks, jei nelyginis – tai neįvyks. Ėjome į lauką klausyti, kurioje namo pusėje loja šunės, tai iš ten ateis gera žinia. Deginome popierį ir žiūrėjome, koks gaunasi sudeginto popieriaus šešėlis ir visi spėliojome kas įvyks. Giedojome kalėdines giesmes. Traukėme šiaudą iš po staltiesės ir žiūrėjome, kokio ilgumo ir šakotumo bus ateinantys metai. Plukdėme vandenyje žvakę ir skaitėme ateitį. Atėjo ir Kalėdų senelis su dovanomis. Reikia džiaugtis, kad šis gražus Kūčių šventimo paprotys tapo Clevelando skautų vyčių tradicija.

Pirmose Kūčiose dalyvavo tik jaunimas, galima sakyti tik vaikai. O jau šių metų Kūčiose matėsi daktarai, inžinieriai, mokytojai, įvairias aukštas pareigas einantys asmenys kartu su jauniu. Tas sudarė labai jaukią ir mielą nuotaiką.

Šių metų Kūčios, palyginus su mūsų pirmosiomis, buvo jau daug prabangiškesnės. Visi stalai uždengti viendomis staltiesėmis, lubose švietė mažytės lemputės, o stalus puošė didelės žvakės. Elektros šviesų visai nebuvo, kas sudarė tikrai jaukią ir mistišką nuotaiką. Tai inžinieriaus s. Algio Miškinio ir jo padėjų Lino ir Rimo Biliūnų ir Vyto Apanavičiaus sumanymas ir pasiaukojimas darbui: ką darai – daryk gerai! Dabartinis Pilėnų Tunto tuntininkas s. Remigijus Belzinskas vadovauja tuntui jau daug metų ir šias Kūčias suruošė šio tunto

vyčiai. Žinoma, daug prisidėjo su Kūčių valgiais Neringos tunto vyr. skautės, vadovaujamos s. Julijos Taorienės ir visi šių Kūčių dalyviai. Tų valgių ant puošnaus stalo skanumėlis buvo nepaprastas.

Šiais metais Kūčių maldas kalbėjo kunigas Gediminas Kijauskas, kuris yra Clevelando skautų kapelionas. Maldos buvo giliai prasmingos, primenančios žmogui jo kelią šiame pasaulyje, jo pareigas Dievui, Tėvynei ir Artimui. Ištraukas iš evangelijos skaitė Audra Bielinienė, Algis Miškinis, Linas ir Rimas Biliūnai. Pirmasias Kūčias prieš 20 metų prisiminė s. Vytautas Staškus.

Po vakarienės atvyko ir Kalėdų Senelis, bet atnešė tik kelias dovanas. Senelis pasakė, kad šiais metais vietoj Kalėdinių dovanų sudėtu me auką Lietuvoje atsikuriantiesiems skautams, ką mes visi ir padarėme. Kūčioms pritaikytų žaidimų nebuvo.

Siūlau kitais metais, švenčiant 21 Kūčių gimtadienį, pakviesti tuos visus, kurie dalyvavo pirmose Pilėnų Tunto skautų vyčių suruošose Kūčiose. Tai būtų tikrai įspūdingas ir mielas visų tų žaidimų ir Kūčių prisiminimas, bei pasidalinimas įspūdžiais.

Ačiū visiems, kurie prisidedate prie šio gražaus ir lietuviško papročio tęstinumo.

v.s. Izabelė Jonaitienė

Train for careers in
• AIRLINES
• CRUISE LINES
• TRAVEL AGENCIES
HOME STUDY/RES. TRAINING
• FINANCIAL AID AVAIL.
• JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728
A.C.T. TRAVEL SCHOOL
Nat'l Hqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch, FL

\$60.00 PER HUNDRED remaining letters from home! Details, send self-addressed, stamped envelope. Associates, Box 309-T, Colonia, N. J. 07067. (3-10)

Don't Be Blind To The Symptoms Of Cataracts

No one wants to believe they could have cataracts, yet they affect 66% of people over 60. In fact, they are the leading cause of blindness for older Americans.

Don't ignore the early warning signs.

- ◆ Blurred vision
- ◆ Nighttime glare or halo effect
- ◆ Difficulty driving or reading

If you have these symptoms you should have an eye examination. A screening examination to detect cataracts is free at the Cataract Eye Center of Cleveland.

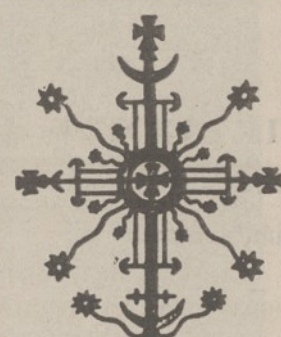
If you're a senior citizen with cataracts, surgery to remove them doesn't mean a big medical bill. With Medicare coverage and supplemental insurance, cataract surgery costs you little at the Cataract Eye Center of Cleveland.

Modern medical technology lets eye surgeons remove cataracts and insert an implant comfortably and conveniently. Normally no hospitalization is required. If you think you may have cataracts, play it safe and schedule a free screening examination today.

For a Free Screening Exam
Or More Information Call

363-2718
Toll free 1-800-338-8026

Cataract Eye Center of Cleveland
Samuel Salamon, M.D.
Saint Vincent Medical Office Building
Suite 307
2322 East 22nd Street
Cleveland, Ohio 44115

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

DIRVA

• **Lituanistikos Institutas ir Lietuvių Tautinių namų valdyba** š. m. vasario 5 d. 2 val. p. p. ruošia dr. P. Joniko knygos "Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje" sutiktuves. Knygą apibūdins prof. dr. A. Klimas.

Visuomenė kviečiama šioje kultūrinėje sekmadienio popietėje gausiai dalyvauti.

• **Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba**, kurios pirm. yra Audronė Gulbinienė, dėkodama Dirvai už nuoširdų bendradarbiavimą ir teiktą nuolatinę informacijai, atsiuntė 100 dol. auką su linkėjimais sėkmės 1989 metuose.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Beverly Shores Lietuvių klubas**, per Vytautą Kasniūną, Dirvai paremti atsiuntė auką 50 dol. su linkėjimais redakcijai ir jos bendradarbiams sėkmės 1989 metuose, gyvuoti dar ilgus metus. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Petras Varkala**, Anglijoje, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. su linkėjimais sėkmės spaudos darbe. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Dr. Birutė Paprockienė**, Glendale, N. Y., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

• **Albinas Bliūdžius**, Detroit, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• **Paul Shukis**, Kearny, N. J., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

• **Elena Varankienė**, Clarendon Hills, Ill., metinėms — artimam asmeniui prisiminti, atsiuntė Dirvai auką 20 dol. Ačiū.

• **Inž. Vaclovas ir Vanda Mažeikos**, Park Ridge, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū. Inž. V. Mažeika yra Vilties draugijos valdybos pirmininkas.

• **Alvydas Karaša**, Fallston, Md., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• **Stasė Tallat-Kelpšienė**, Chicago, Ill., apmokėdama dvi Dirvos prenumeratas, pridėjo auką 15 dol. Ačiū.

• **Klemensas ir Anelė Žukauskai**, Sunny Hills, Fl., Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

A.A. Liūto Griniaus laidotuvėse

Inž. Liūtas Grinius, buvusio Lietuvos Prezidento Kazio Griniaus sūnus bei mūsų visuomeninio gyvenimo darbuotojas, staiga mirė Washingtono trečiadienio rytą, 1989 m. sausio 18 dieną. Velionis paliko žmoną Nijolę, jau užaugusius du sūnus ir dvi dukteris.

Atsisveikinimas su velioniu vyko sausio 21, dalyvaujant daugeliui Washingtono lietuvių, o taip pat ir tą pačią dieną į sukviestą VLIKO posėdį suvažiavusiems VLIKO nariams, buvusiems velionio bendradarbiams.

Žemiau telpa laidotuvių koplyčioje Antano Dundzilos pasakytos mintys:

... Man teko gaudyti bet miela pareiga talkininkauti velionio Liūto Grinio šermenyse. Šioje susikaupimo bei atsisveikinimo valandėlėje prisiminsime velionio biografinius bruožus, po to seks visuomenės atstovų atsisveikinimo žodžiai, ir šią liūdną iškilnę baigsime giesme.

Velionio tėvo, dr. Kazio Griniaus darbai jau seniai išgarsino Grinių pavardę Lietuvoje. Iš daugelio, paminėsiu tik du jo atsiekimus: dr. Kazys Grinius — prieš šimtą metų buvęs varpininkas, dr. Vinco Kudirkos bendradarbis, ir dr. Kazys Grinius — Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Washingtono visuomenei dvi Grinių šeimos buvo asmeniškai pažįstamos. Čia gyveno ir Lietuvai dirbo vyresnysis velionio brolis, Lietuvos Kariuomenės pulkininkas Kazys Grinius. Čia, paskutinio dešimtmečio ar daugiau bėgyje, buvo įsikūręs velionis su šeima.

Liūtas Grinius gimė 1927 m. spalio 2 d. Kaune. Taigi, praėjusį rudenį jis suaukė 61 metų. Visuomeninėse pastangose, ir net rezistencijoje, jis pasireiškė jaunas ir anksti. Būdamas 16-17 metų amžiaus, vokiečių okupacijos metu, 1943 m. jis jau redagavo ir leido slaptą moksleivių laikraštėlį "Jaunime, Budėk!"

Gimnaziją pabaigė po karo Eichstaett'e, po karo įsijungė į atsikūrusių lietuvių skautų eiles. Amerikon Grinių šeima atvyko gana anksti, 1947 metais. Įsikūrė Chicagoje, kur savo darbu Liūtas

A.A. Liūtas Grinius

išlaikė ir šeimą — jo tėvui tada jau buvo 81-ri metai.

Prasidėjus emigracijai į užjūrius, velionis 1949 m. sėkmingai įvykdė iš Vyriausio Skautininko dr. Vytauto Čepo gautą uždavinį — pradėjo organizuoti lietuvių skautus Amerikoje ir tuo pačiu tapo pirmojo lietuvių skautų vieneto Čikagoje vietininku. Tada, prieš 40 metų, pradžiado ir mudviejų pažintis. Nuo to laiko veliono ryšiai su Skautybe nenutrūko. Jį dažnai matydavome vadovaujančiose pareigose, arba bent vadovybės kolektyvuose.

Liūto Griniaus visuomeninė veikla yra atžymėta darbu Tautos Fonde ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaivinimo Komiteto pareigose. VLIKE jis energingai išdirbo net 9 metus, kurį laiką buvo VLIKO vicepirmininku.

Liūtas Grinius taip pat gana plačiai reiškėsi ir spaudoje.

Liūto Griniaus profesija buvo elektros inžinerija, jis buvo baigęs Illinois Institute of Technology. Paskutiniu metu jis tarnavo JAV laivyno ginklavinimo projektų administracijoje. Savo profesinėje srityje buvo pasiekęs gražių rezultatų.

Velionis buvo vienas iš tų, kuriems lemta dirbti dvių, t.y. profesiją ir pašaukimą vesti lygiagrečiai. Jo profesija buvo inžinerija. Jo pašaukimas — lietuviybė. Jo asmeninis užsiangažavimas, nuo pat slaptojo laikraštėlio pasirodymo dienų ar naktų, buvo lietuviybei. Istorija kartojasi Grinių gimi-

nėj: jo tėvas — pradedant aktyvistu varpininku ir baigiant valstybės prezidentu — buvo profesionalas medikas.

Velionio Liūto tėvas dr. Kazys Grinius savo, prieš 40 metų pasirodžiusios knygos dedikaciniame puslapyje yra įrašęs meilės ir pastangų reikalą Lietuvai. Aš manau, kad — tiek meile, tiek pastangomis, tiek tų pastangų vaisiais, — dr. Kazio Griniaus sūnus Liūtas savo tėvo valią vykdė ir įvykdė. Būdamas aš pats tėvu, iš patirties galiu teigti, kad tėvo valios vykdymas yra didelė dovana bet ko kiam tėvui. Toks dr. Kazio Griniaus valios vykdymas buvo džiaugsmas ir dovana Grinių šeimai, o mūsų bendriesiems tautos interesams — neeilinis įnašas.

Su šia verto sūnaus minimi tad aš ir baigiu.

Velioni Liūtai — bendrų studentavimo, skautavimo bei kai kurių visuomeninių pastangų bičiuli, — Tu iš tikrųjų buvai vertas savo tėvo, to didžiojo lietuvių, sūnaus vardo!

Bent aš Tave taip visados su pagarba minėsiu.

1989.I.21

• **Stasys ir Justina Smaiziai**, St. Petersburg, Fl., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

Tauriam Lietuvos patriotui

A. A.

LIŪTUI GRINIUI

netikėtai mirus, sielvarto prislėgti reiškiamame mūsų gilią užuojautą jo mielai žmonai NIJOLEI ir velionio vaikams bei jų šeimoms.

Esame netekę nuoširdaus ir pasišventusio kovotojo už Lietuvos laisvę.

Galina Leonienė
ir sūnus Algirdas
su šeima

P A D Ė K A

Brangiai motinai

A. A.

ANTANINAI MIKLIENEI

amžinybėn iškeliavus, nuoširdžiai dėkojame visiems už pareikštą užuojautą žodžiu, raštu bei spaudoje.

Taip pat dėkingi už atlaikytas šv. Mišias.

Liūdėsyje likę

Kęstutis ir Vytautas Mikliai
su šeimomis

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

SPEECH-LANGUAGE PATHOLOGISTS. In Speech, Inc. has immediate opportunities for CCC or CFY speech-language pathologists in Youngstown, Warren and Alliance, Ohio areas to provide therapy to the adult neurogenic population in skilled nursing facility settings. We offer competitive salaries, with a sign-on bonus, comprehensive benefits and flexible hours. Also needed Registered Occupational Therapist & Physical Therapist. For further information, please call Mary Anne Barker at 1-800-331-8840 or send resume to InSpeech, Inc. P. O. Box 928, Valley Forge, PA 19482. Attention: Mary Anne Barker. (3-12)

FITTERS

STRUCTURAL AND MACHINE WELDMENTS. MINIMUM 3 YEARS EXPERIENCE. ALL BENEFITS. SEND RESUME TO:

P. O. Box 1324
Dearborn, Mich. 48121

(2-8)

MACHINISTS NEEDED
DED-TRU OPEATOR
DIE FINISHER
ID/OD GRINDER HANDS
Must be experienced, and familiar with carbide and steel tooling for cold heading, forming and impact extruding. Good pay, benefits, excellent working conditions.
SOUTHERN CARBIDE DIE
10130 Capital Ave.
Oak Park, MI 48327
313-542-1600 (1-7)

WANTED
EXPERIENCED
HEADERS AND ROLL THREADERS
Full time steady work. Wages commensurate with experience. Apply call or write to:
GRENADA FASTENERS INC.
P. O. Box 662
Elliott, MS. 38926
Ask for Glenn 601-227-1000 (3-7)